

Emperyalist savaş emekçiler için artan sömürü demektir - Fikri Tomurcuk

Savaşın ekonomik etkileri şimdiden küresel ölçekte yayılıyor ve dünyanın her yanındaki ülkeleri etkiliyor. Depremi merkezi Ukrayna

ve Rusya ama sarsıntı tüm dünyayı etkileyecek. Özellikle hammadde piyasası, ticaret ve uluslararası finansal ilişkilerdeki gelişmelerin etkisi büyük olacak. Rusya

dünyanın en önemli petrol, doğalgaz ihracatçılarından birisi. Avrupa Birliği doğalgaz ithalatının yüzde 45'ini Rusya'dan yapıyor.

S.12

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı 2022 / 16
23 Nisan 2022

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak68.net

İşçiler, emekçiler, gençler, kadınlar, ezilen halklar...

Mücadele mevzilerinden 1 Mayıs'a!

7

Farplas direnişi üzerine

Sendikal bürokrasinin belirleyiciliğindeki süreçlerin sınıf mücadelesine katacağı bir şey olmadığını Farplas Direnişi tüm açıklığıyla ortaya koymuştur.

10

Siyonist rejimle işbirliği mi "Kudüs duyarlılığı" mı?

AKP şefi için, mühim olan İsrail'le siyasi-ekonomik ilişkilerdir. "Kudüs davası" ise artık "farklı" bir mevzu, bir "teferruattan" ibarettir.

20

Ukraynalı mülteciler ve burjuvazinin ikiyüzlülüğü

Tüm mülteciler için tam hareket özgürlüğü ve çalışma hakkı talebi yükseltilmeli, her türlü ırkçılık mücadelenin konusu edilmelidir.

Tarihten günümüze Türkiye'de 1 Mayıs- H. Fırat

S.3

1 Mayıs - Vladimir İlyiç Lenin

S.17

İşçiler, emekçiler, gençler, kadınlar, ezilen halklar...

Mücadele mevzilerinden 1 Mayıs'a!

2022 1 Mayıs'ına sayılı günler kaldı. Bu yılki 1 Mayıs uzun pandemi döneminin ve yasaklamaların ardından, birçok kentte eylem ve mitinglere sahne olacak. Dolayısıyla 2022 1 Mayıs'ı, gerek sınıf hareketinin gerek sol hareketin gerekse diğer toplumsal mücadele güçlerinin verili tablosuna bir dizi açıdan ayna tutacak.

1 MAYIS: MÜCADELE DİNAMİKLERİNİN BİRLEŞECEĞİ EKSEN

Türkiye kapitalizmini belirleyen çok yönlü krizler ve bunun toplumsal yaşamda yarattığı tahribat son iki yıl içerisinde çok daha ağırlaştı. Kriz ortamında baş gösteren pandemi ve son olarak emperyalist savaş ve saldırganlık, yaşanan sorunları alabildiğine derinleştirdi. Emekçilerin yaşamındaki yıkım görülmemiş boyutlara ulaştı. Gerici-faşist rejimin bu sürece paralel olarak artan saldırıları ise işçi sınıfını, emekçileri, gençleri ve kadınları adeta soluksuz bıraktı.

Pandemi koşullarında katlanan sorunlara, baskı ve saldırılara karşı gelişen kadın ve gençlik eylemleri ve bu yılın başında ağır çalışma ve yaşam koşullarına karşı hızla yaygınlaşan işçi direnişleri, sınıf ve kitle hareketi açısından alttan alta

önemli mücadele dinamiklerinin biriktiğini gözler önüne serdi.

Tabloyu tamamlayan diğer gelişmeler ise, Kürt halkının kendisini hedef alan kapsamlı saldırılara karşı kitlesel Newroz eylemleri ile ortaya koyduğu irade ve son aylarda emekçi kitlelerin hayat pahalılığına karşı görece zayıf da olsa alabildiğine geniş bir hatta yayılan sokak eylemleri oldu.

Bütünlüğü içerisinde bu tablo, 2022 1 Mayıs'ının farklı mevzilerde alttan alta gelişen toplumsal mücadele dinamiklerinin birleşeceği bir eksen olabileceğini göstermektedir. Bu noktada, devrimci ve ilerici güçlerin, sınıf ve emek örgütlerinin 2022 1 Mayıs'ını bu kapsamda ele alması ve geriye kalan zaman diliminde 1 Mayıs hazırlık sürecini buna göre örgütlemesi büyük bir önem taşımaktadır.

ÖN HAZIRLIK SÜRECİNDE SON DÖNEMEÇ

Sınıf devrimcileri ve kimi ilerici-sol çevreler 1 Mayıs'ı erken bir tarihte gündemlerine aldılar. Çeşitli araç, yöntem ve etkinliklerle sınıfın ve toplumun gündemlerini öne çıkaracak şekilde bir ön hazırlık süreci örgütlediler, örgütlemeye

devam ediyorlar.

Şimdi ise 1 Mayıs hazırlıkları kapsamında son dönemeçteyiz. Geline yerde, kalan sınırlı zaman içerisinde tüm olanakları değerlendirerek güçlü, kitlesel, birleşik, coşkulu ve işçi sınıfının damga vurduğu bir 1 Mayıs için adımları hızlandırmak görevi önümüzde duruyor. Bun her şeyden önce genel planda devam eden propaganda-ajitasyon faaliyetinin ötesine geçerek, toplumsal yaşamın farklı alanlarında ve işçi sınıfı içerisinde gelişen mücadele dinamiklerini doğrudan hedef alan, yanı sıra öfkeli artan emekçi kitleleri 1 Mayıs alanlarına taşımaya odaklanan çok yönlü bir kitle çalışması ile başarılı olabilir.

Bu açıdan imkanların fazlasıyla arttığı göz önünde bulundurulmalı, derinleşen krizin yol açtığı ağır sosyal yıkım ile siyasal saldırıların yanı sıra emperyalist savaş ve saldırganlık da etkin bir siyasal faaliyetin konusu olabilmelidir.

MÜCADELE MEVZİLERİNDEN 1 MAYIS'A!

Sermayenin ve sermaye iktidarının her geçen gün artan saldırılarına, baskıya, sömürüye ve savaşa karşı verile-

cek en anlamlı yanıt birleşik ve kitlesel 1 Mayıslar olacaktır. Dünden bugüne 1 Mayıslar, gerek emekçiler cephesinden gerekse burjuvazi tarafından böylesi bir kavga günü olarak değerlendirilmektedir. Aradan geçen iki yıllık pandemi döneminin ardından, emekçi yığınlar en temel talepleri ile sokaklara, meydanlara inmeye hazırlanırken, sermaye düzeni de yeni dönem sınıflar mücadelesine dönük hazırlıklarını 1 Mayıs'ın ortaya çıkaracağı tablo üzerinden yapacaktır.

Sınıf devrimcileri olarak, önümüzdeki sayılı günleri bu bakış açısı üzerinden değerlendirecek, tüm dikkatimizi birleşik, kitlesel 1 Mayıslar'ın örgütlenmesine yoğunlaştıracağız. Krizin çok yönlü faturasına, hayat pahalılığına, faşist baskı ve zorbalığa, emperyalist savaş ve saldırganlığa karşı kitlelerin büyüyen öfkelerini, öne çıkan talep ve özlemlerini 1 Mayıs alanlarına taşımak için tüm olanaklarımızı seferber edeceğiz. Farklı mevzi ve alanlarda gelişen işçi direnişlerinin, kadınların ve gençlerin büyüyen öfkelerinin, ezilen Kürt halkı başta olmak üzere baskı altında tutulan farklı toplumsal kesimlerin birleşik bir hatta 1 Mayıs alanlarında buluşabilmesi için geriye kalan her bir günü 1 Mayıs coşkusuyla örgütleyeceğiz.

Tarihten günümüze Türkiye’de 1 Mayıs

H. Fırat

(Taksim’in eylem alanı ve 1 Mayıs’ın tatil günü olarak yeniden kazanılmasının hemen ardından, 4 Haziran 2011’de ve-rilmiş konferansın kayıtlarından...)

Türkiye’nin yakın tarihinde 1 Mayıs, yaklaşık elli yıllık bir aranın ardından, ilk kez olarak 1976 yılında yeniden gündeme geldi. Oysa daha Osmanlı İmparatorluğu döneminde bile 1 Mayıs var. İlk kez 1911’de Selanik’te kutlanıyor. Selanik o zamanlar Osmanlı İmparatorluğu sınırları içinde ve Balkanlar’ın Akdeniz’e açılan kapısı, önemli bir liman kenti. Ve dönemin Balkanlar’ında nispeten güçlü bir sosyalist hareket var ve muhtemeldir ki bunun Selanik, Kavala gibi işçi kentleri üzerinde de belirli bir etkisi var. Selanik ve yakınındaki Kavala’da mücadeleci bir işçi hareketi var. Osmanlı döneminde işçiler ilk kez 1911 yılında Selanik’te 1 Mayıs’ı kutluyorlar.

1 Mayıs bir yıl sonra, 1912 yılında İstanbul’da kutlanıyor, ilk kez olarak. Emperyalist işgal yıllarında ve Cumhuriyet’in ilk birkaç yılında, İstanbul’da işçilerin 1 Mayıs’ı kutladığını biliyoruz. Bu 1925 yılına kadar sürüyor. 1911 yılından 1925 yılına kadar, henüz çok genç, son derece cılız, örgütsüz, devrimci bir önderlikten yoksun işçi sınıfımızın gündeminde buna rağmen 1 Mayıs var.

1925 yılında Kürdistan’da Kürtleri, Türkiye’nin metropollerinde işçi hareketini ve komünistleri hedefleyen ünlü Takrir-i Sükun saldırısı ile birlikte, sendikalar dağıtılıyor ve işçi sınıfının kazanılmış tüm hakları gaspediliyor. Bu vesileyle 1 Mayıs da yasaklanıyor. Kemalist rejim 1935 yılında 1 Mayıs’ı “Bahar Bayramı” ilan ediyor ve tatil sayıyor. Dünya’da 1 Mayıs işçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günü olarak kutlanıyor. Bunu karartmak ve 1 Mayıs’ı unutturmak için, 1 Mayıs günü Bahar Bayramı ilan ediyor. Çok uzun yıllar boyunca bu böyle sürüyor.

Türkiye’de 1960’larda büyük bir sosyal uyanış ve bunun içinde hızla güç kazanan bir sol hareket dalgası var. Döneminin çatı partisi TİP, parlamentoda 15 milletvekili ile temsil ediliyor. Gücüne göre etkili bir sol hareket var o günün Türkiye’sinde. Ama buna rağmen Türkiye’de 1 Mayıs hala yok. Son derece canlı bir sol düşünsel ve siyasal yaşam var. Devrim stratejisi üzerine hararetli tartışmaları var. Dönemin sonuna doğru dev-

rimci hareketin ortaya çıkışı var. Aydınlar, sanatçılar, kültür insanları içerisinde sosyalist düşüncenin yaygın bir etkisi var. Dönemin başlıca uluslararası sol akımlarının Türkiye’de yankısı var. Türkiye sol hareketinin farklı kesimleri dünyaya bakıyor, kendine enternasyonal bir kaynak, bir dayanak bulmaya çalışıyorlar. Ama dikkate değer bir olgu olarak, dönemin dünyasında tarihi bir gün olarak 1 Mayıs var, oysa Türkiye’de yok! Çeşitli toplumsal ve siyasal talepler uğruna zorlu ve coşkulu bir mücadele var, devrim ve sosyalizm idealleri var ama 1 Mayıs buna rağmen ve henüz yok.

12 Mart faşist askeri rejiminin ardından, 1974 yılından itibaren, Türkiye’de yeni bir toplumsal dalga var, devrimci harekete hızla güç kazandıran. Grevler, direnişler, gösteriler birbirini izliyor. Onbinleri bulan öfkeli kalabalıklar faşist katliamlara karşı sokaklara, alanlara çıkıyor. Özetle dönemin Türkiye’sinde yeni bir görkemli devrimci yükseliş var. 1975 yılı mücadelenin giderek yaygınlaştığı, tüm Türkiye sathına yayıldığı, daha da kitleselleştiği ve bu süreç içerisinde devrimci akımların hızla güç kazandığı bir evre. Ama Türkiye’de hala da 1 Mayıs yok.

1925’teki yasaklamanın ardından Türkiye’de 1 Mayıs, ilk kez olarak yeni devrimci yükselişin üçüncü yılında, 1976’da İstanbul’da, görkemli bir kutlamayla yeniden gündeme geldi. 1976 yılı, Türkiye’de sosyal mücadelenin, sol

devrimci politizasyon atmosferi içinde, ülke sathında alabildiğine yayıldığı bir yıl oldu. İşte 1 Mayıs bu yeni devrimci yükselişin içine doğdu.

Bugün dünyada yaygın biçimde anlamı alabildiğine zayıfladığı halde, Türkiye’de 1 Mayıs coşkusunun bu denli güçlü bir biçimde yaşayabilmesinin gerisinde temelde bu var. Devrimci yükselişin içine doğmuş bir 1 Mayıs’ımız var bizim. Türkiye’de görkemli bir devrimci yükselişin yaşandığı, ve o devrimci yükseliş içinde çok sayıda devrimci akımın örgütlü biçimde yer aldığı, işçi sınıfının da DİSK üzerinden örgütlü olduğu ve sol politizasyon içinde bulunduğu bir dönemin içine doğdu 1 Mayıs. Devrimci yükselişin içine doğdu ve bununla mayalanarak tümüyle devrimci bir karaktere büründü. Bu birinci nokta.

İkinci olarak, yalnızca bir yıl sonra, devrimci yükselişin içinde yeniden doğmuş 1 Mayıs burjuvazi tarafından kana bulandı. Kanlı bir provokasyonla yüzyüze kaldı 1 Mayıs eylemi. Yarım milyonluk bir görkemli işçi ve emekçi eylemi kana bulandı, 37 emekçi katledildi. Ve Türkiye’de 1 Mayıs bir de böyle, buradan kaynaklanan bir anlam kazandı. Sadece devrimci mücadelenin ateşi ile değil, aynı zamanda bir faşist provokasyonla, bir katliamla yoğruldu ve apayrı bir anlam kazandı. Bundan dolayıdır ki, o büyük katliama rağmen, hemen ertesi yıl, 1978 yılında, Türkiye’de 1 Mayıs bir kez daha görkemli

katılımlarla kutlandı. İstanbul Taksim’de ve Türkiye’nin dört bir yanında.

Aynı yılın sonunda Maraş katliamı bahane edilerek sıkıyönetim ilan edildi ve böylece 1 Mayıs’ın yasaklanması dönemi başladı. 12 Eylül askeri faşist darbesi bu yaşağı kalıcılaştırdı. 1 Mayıs Cumhuriyet Türkiye’sinde 1935’den beri Bahar Bayramı üzerinden bile olsa tatil günüydü, 12 Eylül cuntası ile birlikte buna da son verildi.

‘80’lerin ikinci yarısında öncelikle işçiler ve ardından öğrenciler yeniden hareketlendiler. Buna paralel olarak, ki bu solun da toparlanma evresiydi, 1 Mayıs’ı kazanma mücadelesi yeniden gündeme geldi. 1988 ve ‘89 yıllarında, Taksim’de 1 Mayıs gösterileri var. Yasaklardan dolayı terörle karşılanıyordu bu gösteriler. Bunlardan ikincisinde, genç bir işçi olan Mehmet Akif Dalcı öldürüldü. Burjuvazi bir kez daha 1 Mayıs’ı baskı, terör ve cinayetlerle karşıladı. Buna 1996’daki kutlamalar esnasında üç devrimcinin ölümü eklendi. 1 Mayıs daha ‘90’lı yılların başında büyük katılımlı kutlamalara konu oldu. 1996 1 Mayıs’ı en büyük katılıma ulaştı. Dönemin devrimci gruplarının nispeten büyük kalabalıklarla katıldığı bir 1 Mayıs oldu bu.

1 Mayıs mücadelesinin 2005’ten itibaren daha özel bir tarzda Taksim’i kazanma mücadelesiyle birleştiğini biliyoruz. Bunda devrimci akımların, onların oluşturduğu Devrimci 1 Mayıs Platfor-

mu'nun özel bir rolü oldu. Kuşkusuz DİSK de bu konuda önemli bir rol oynadı. Ama bu konuyu gündemde tutan, bunda kararlılık gösteren, sürekli biçimde basınç uygulayan ve giderek de bunu fiili tutumlarla zorlayan devrimciler, özellikle de Devrimci 1 Mayıs Platformu'nda birleşmiş devrimciler oldu. Nihayet geçen yıl (2010) fiilen ve bu yıl resmen Taksim kazanılmış oldu. Bu arada 1 Mayıs emek bayramı olarak tatil günü de ilan edildi.

1 MAYIS'IN GÜCÜ VE MESAJI

Türkiye sol hareketinin ve sınıf hareketinin bu denli zayıf olduğu bir evrede, 1 Mayıs mücadelesinin bu kadar büyük bir kararlılığa konu olması ve sonuçta hem tatil günü ilan edilmesi, hem de Taksim'in 1 Mayıs kutlamalarına açılmış olması, kuşkusuz son derece önemli ve anlamlı bir kazanım oldu. Bu, Türkiye'nin kendi ilerici-devrimci birikimi ve gelenekleriyle olduğu kadar 1 Mayıs'ın tarihsel birikimi ve geleneğiyle de sıkı sıkıya bağlantılıdır. Dikkat ediniz, Türkiye'de kitleler hiçbir eyleme 1 Mayıs'taki kadar geniş çaplı bir katılım sergilemiyorlar. Türkiye'de 1 Mayıs yıllarca komünist bayramı olarak karalandı, saldırı konusu edildi, terörize edilmeye çalışıldı. Terörizmle eşdeğer gösterilmeye, kitleler üzerinde bu imajla canlandırılmaya çalışıldı. Bu yüzden yasaklandı, bu yüzden saldırılara konu oldu. Ama tüm bu saldırılar cepheden karşılandı, 1 Mayıs kendi tarihsel anlamı ve politik özü üzerinden sahiplenildi ve sonunda da yeniden meşru bir biçimde kazanıldı.

Türkiye'de 1 Mayıs'ın ne anlama geldiğini, nasıl bir etki gücüne sahip olduğunu son Taksim kutlamaları üzerinden bir başka biçimde de örnekleyebiliriz. Tekellerin televizyonları bu kutlamaları uzun saatler boyu kesintisiz biçimde canlı yayına konu ettiler. Bunun bugünün dünyasında bir başka örneği olabileceğini sanmıyorum. Bu bile kendi başına bir şey anlatıyor. Demek ki bugünün Türkiye'sinde 1 Mayıs'a bu çapta bir toplumsal ilgi var. Demek ki 1 Mayıs'ı 6-7 saat boyunca canlı olarak yayınlamanın toplumda bir karşılığı var. Başka türlü olsaydı, genellikle en masum kitlesel hak arama eylemlerine karşı bile bu denli suskun olan tekeli medya, 1 Mayıs'a, Taksim'in yeniden 1 Mayıs kutlamalarına açılmasına, bu denli rağbet etmezdi.

Bu yıl 1 Mayıs sadece İstanbul'da değil, fakat başta Ankara ve İzmir olmak üzere, bir dizi başka kentte de kutlandı. Ama İstanbul'dakinin apayrı bir anlamı var kuşkusuz. İstanbul'daki 1 Mayıs dünyanın sadece en kalabalık değil en politik 1 Mayıs'ıdır aynı zamanda. Kızıl bayraklar, devrimci şiarlar, devrimci marşlar, devrimin ve sosyalizmin sembolleri,

dünya devrim mücadelesinin önderleri, Türkiye'nin kendi devrimci önderleri... Ve kürsüde devrimci müzik grupları var, devrimci marşlar var, devrimci türküler, Türkçe, Kürtçe ve Ermenice olarak...

Kutlamalara katılanların önemli ölçüde reformist etki altındaki kalabalıklar olduğunu da biliyoruz. Bu durum gerçeği değiştirmiyor ama. Türkiye'nin reformistleri bile 1 Mayıs'a devrimci şiarlar, semboller, söylemlerle katılıyorlar. Saffarındaki gençler coşkulu biçimde devrime ve sosyalizme ilişkin şiarlar haykırıyorlar. Bütün bunların 1 Mayıs'ın yakın tarihimizde kazandığı kendine özgü anlam ile sıkı sıkıya bir ilişkisi var. 1 Mayıs'ın Türkiye'de, burjuvazinin karalama ve terörize etme çabasının da katkısıyla, devrim ve sosyalizmle özdeşleşmiş kendi öz anlamı var. İşçilerin salt kendi dönemseller istemlerini dile getirmek üzere meydanlara çıktıkları bir günden ibaret değil 1 Mayıs Türkiye'de. 1 Mayıs devrimci bir kutlama günü.

1 Mayıs bu geri koşullarda bile ulusal soruna ilişkin çözümünü kutlamalar üzerinden sembolik bir biçimde de olsa ortaya koyuyor. 1 Mayıs'ın kürsüsünden 1 Mayıs bildirisi Türkçe ve Kürtçe okunuyor. Taksim'deki kutlamalarda üç müzik grubu var. İlki Grup Yorum, devrimi ve devrimci sanatı temsil ediyor. İkincisi Agire Jıyan, aynı misyonu Kürt kimliği üzerinden taşıyor. Üçüncüsü Kardeş Türküler, adı üzerinde, Anadolu'nun bütün dillerini, bütün kültürlerini, bu dillerden türkülerle dile getiriyor, halkların kültürel kardeşliğini simgeliyor. Bu üç grup Türkçe, Kürtçe ve Ermenice marşlar ve türküler söylüyorlar, yüzbinlerin katıldığı bir 1 Mayıs kutlamasında... Bunlar yüzbinlerce insanın olduğu bir ortamda, coşkuyla katıldığı bir 1 Mayıs kutlamasında oluyor ve aynı biçimde coşkuyla kar-

şılıyor. Bu bizim ülkemizde devrimi ve sosyalizmi simgeleyen 1 Mayıs'ın ulusal soruna kendi sınırları üzerinden sunduğu çözüm oluyor.

Kürtler kendi bayrakları ve şiarıyla kendilerini en özgür bir biçimde orada ifade ediyorlar. Çünkü bu 1 Mayıs, devrimci kimliğimiz, devrimci tutumumuz, devrimci birikimimizle özdeşleşmiş bir gün. 1 Mayıs'ın kendi devrimci ruhu, kapsayıcılığı ve demokrasisi var. Kürt sorununu tam orada, sembolik biçimde de olsa, kendi devrimci çözümünü buluyor. Türk ve Kürt emekçilerinin özgür, eşit ve gönüllü birliği var orada. Bunu toplum düzeyine çıkarırsanız, Kürt sorununun devrimci ve kalıcı çözümünü bulursunuz. Kürde en ufak bir ayırım yok orada. İki dil var orada. İki dilden bildiriler, iki dilden konuşmalar, iki dilden devrimci marşlar, iki kültürden oyunlar, halaylar var orada. Ve o aynı meydanda her türden ilerici-devrimci parti, grup ve çevre var, feministler, çevreciler, yerel kültürler var, tümü de kendini dilediğince, özgürce ifade edebiliyor, dilediğini haykırabiliyor. 1 Mayıs'ın her açıdan kapsayıcı bir demokrasisi var, demek istiyorum.

Bütün bunlar da bir parça açıklık kazandırmış olmalı; Türkiye'de 1 Mayıs'ın apayrı bir önemi ve anlamı var. Türkiye'de 1 Mayıs'ın kendi kökeni var, kendi anlamı var, kendi niteliği var, kendi atmosferi var. Ve Türkiye'deki 1 Mayıs'ın bir de kendi marşı var. '70'li yılların devrimci yükselişi içinde ortaya çıktığı için de baştan sona kadar devrimci bir marş. Salt havasıyla, ritmiyle değil sözleriyle de devrimci bir marş. Bu da anlaşılır bir durum; zira Türkiye'nin devrimci yükselişi içinde doğmuş bir marş bu. 1 Mayıs devrimci yükselişin içine doğmuştur, bunun için de sözleriyle de devrimcidir. Ve bu bizim kendi marşımız, '70'li yılların iyim-

ser ve coşkulu devrimci yükselişi içinde, 1 Mayıs'ın yeniden doğuşuyla doğmuş bir marş.

1 Mayıs tek tek parti ve grupların bilinçlerinden ve tercihlerinden öteye bir muhtevaya sahip, bunu anlatmaya çalışıyorum. Bakınız, büyük bölümüyle reformist eğilimlerin etkisi altındaki bir kitle 1 Mayıs'a katılan o kitle. Ama 1 Mayıs'ın kendi devrimci havası, kendi devrimci atmosferi var, herkesi bir biçimde sarıp sarmalayan. Havasıyla, söylemiyle, şiarlarıyla, devrimci bir kutlama günü 1 Mayıs... Burada devrimci olan, katılımcı yığının kendisinden çok bizzat 1 Mayıs'ın kendisi, 1 Mayıs'ın kendi anlamı, kendi birikimi, kendi geleneği. O kitlelerin büyük bir bölümü halen örgütsüz ve bir politik pasiflik içerisinde. Bu kitlenin hatırı sayılır bir bölümü oraya 1 Mayıs'tan 1 Mayıs'a geliyorlar. Ama sonuçta 1 Mayıs, onları o pasifliklerinden çekip çıkarıyor, yılda bir kez de olsa kendi huzuruna getiriyor, ifade uygunsu.

Taksim'e akan o büyük insan kalabalığının bir bölümü mücadeleye akan yeni güçlerden, fakat daha da önemli bir bölümü gerçekte mücadeleden düşmüş, ama devrimle gönül bağına da herşeye rağmen şu veya bu şekilde koruyan, örgütsüz ve pasif güçlerden oluşuyor. Bu insanlar örgütlü bir devrimci mücadele içinde değiller. Mücadeleye taze güçler olarak akan önemli de bir gençlik kesimi var kutlamalarda. Reformizmin denetiminde bulunan ve maalesef onlar tarafından heba edilecek olan böyle genç taze güçler de var. Ama 1 Mayıs'ın o görkemi, '70'li yıllarda aktif olarak mücadeleye katılmış, sonra da gönül bağlarını korumuş insan kitlelerini çekiyor oraya. İnsanlar 1 Mayıs'ta kalkıp geliyorlar kutlama alanlarına, bu artık bir davranış biçimi olmuş, bir tür kültüre dönüşmüş.

Bu nedenledir ki 1 Mayıs gerçeğimizi, bu senenin 1 Mayıs kutlamaları üzerinden yansıyan görkemi, bu çelişik bütünlüğü içerisinde ele almak durumundayız. Hem mesajını önemseyeceğiz, en durgun dönemde bile Türkiye'nin 1 Mayıs üzerinden yansıyan potansiyelini göreceğiz. Ama hem de, bugünkü şekliyle o kalabalıklara aldanmayacağız, bunların büyük ölçüde örgütsüz ve pasifleşmiş güçler olduğunu unutmayacağız.

Yine de, üstelik en zayıf bir tarihi dönemimizde, 1 Mayıs'ı yeniden tatil günü haline getirmeyi başarmak ve otuz yılı bulan bir yasağın ardından yeniden meşru biçimde Taksim'e çıkmak, Türkiye'nin devrimci imkanlarının dikkate değer önemli göstergelerinden biri olmuştur, bunu da unutmayacağız.

(...)

(EKİM, SAYI: 281, NİSAN 2012)

Dört bir yanda 1 Mayıs çağrısı!

Sınıf devrimcileri 1 Mayıs'a sayılı günler kala yürüttükleri faaliyetlerle işçi ve emekçileri mücadeleye çağırıyor. İşçi havzalarında, kent meydanlarında, emekçi mahallelerinde 1 Mayıs'a çağrı afiş ve bildirileri yaygın olarak kullanıldı. Faaliyette Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu'nun "Yaşasın 1 Mayıs! Yaşasın devrim ve sosyalizm!" ve "Emperyalist savaşa, baskıya ve sömürüye karşı 1 Mayıs'a!" şiarlı afişleri ve bildirileri, "Faşist baskılara karşı 1 Mayıs'a!", "Yaşasın 1 Mayıs! Biji yek gulan!", "Kapitalist sömürüye karşı 1 Mayıs'a!", "Emperyalist savaş ve saldırganlığa karşı 1 Mayıs'a!" şiarlı stickerları yaygın olarak kullanıldı.

KÜÇÜKÇEKMECE'DE 1 MAYIS FAALİYETİ

Küçükçekmece'de sınıf devrimcileri emekçi mahallerine ve sanayi bölgelerine yapılan yaygın afiş çalışması ile işçi ve emekçiler 1 Mayıs'ta alanlarda olmaya çağırıldı. BDSP afişleri Sefaköy merkez ve metrobüs çevresine, Şahintepe Mahallesi, İkitelli Atatürk Mahallesi, İkitelli organize sanayi bölgesi, Sefaköy Söğütlüçeşme Mahallesi, Sefaköy fabrikalar yolu, Bakırköy meydan ve İncirli Caddesi'ne yaygın olarak yapıldı. Ayrıca BDSP imzalı stickerlar Sefaköy Bağlarçeşme Caddesi'ne yaygın olarak yapıldı.

ESENYURT'TA 1 MAYIS ÇAĞRISI

Esenyurt'un cadde ve sokaklarında afişler, bildiriler ve stickerlarla 1 Mayıs çağrısı yapıldı. Esenyurt Bulut Durağı, Bağlar Çeşme, Balıkyolu ve Doğan Araslı bulvarı boyunca BDSP afişleri yapıldı. Yine Esenyurt Depo, Tabela, Kırac ve Avcılar Yeşilkent'te bildiriler emekçilere ulaştırıldı. Doğan Araslı bulvarı boyunca ise BDSP imzalı 1 Mayıs stickerları yaygın bir şekilde kullanıldı.

ÜMRANIYE'DE 1 MAYIS ÇAĞRISI

Sınıf devrimcileri Sancaktepe, Sultanbeyli'de çağrı çalışmalarını sürdürüyor. Metal İşçileri Birliği Dudullu OSB'de 1 Mayıs gündemli bültenlerini işçilere ulaştırırken, DEV TEKSTİL de fabrikalara bildiri dağıtımını gerçekleştirdi.

BDSP afişleri İMES, Dudullu, Samandıra, Sarıgazi'de yapıldı. Pazar yerinde bildiri dağıtıldı.

GEBZE'DE 1 MAYIS ÇAĞRISI

1 Mayıs hazırlıkları kapsamında işçi toplantıları, söyleşiler, ev toplantıları, bildiri dağıtımları ve afişleme çalışmaları gerçekleştirildi. Bu kapsamda BDSP bildirileri sabah dağıtımlarında işçi, emekçilere ulaştırıldı. Ayrıca emekçi mahallerinde ev ev dolaşarak 1 Mayıs gündemleştirildi. Gebze'de sanayi girişlerine ve merkezi noktalara afiş çalışması gerçekleştirildi.

Sınıf devrimcileri 1 Mayıs afiş çalışmasında polisin kimlik kontrolü dayatmasına maruz kaldı. Afiş materyallerine el konuldu. Afiş çalışmasının olduğu alanda uzun süre alıkonulan sınıf devrimcileri kabahatler kanunundan işlem yapılarak bırakıldı.

ANKARA'DA 1 MAYIS FAALİYETİNDE GÖZALTI

Ankara Natoyolu'nda 1 Mayıs afişi yapan iki sınıf devrimcisi gözaltına alındı. İhbar üzerine geldiklerini belirten polisler keyfi şekilde yaptıkları kimlik kontrolünün ardından 1 Mayıs çalışması yürüten iki BDSP'liyi gözaltına aldı. Tuzluca'yı Karakolu'na götürülen 2 kişi para cezası kesilerek serbest bırakıldı.

İZMİR'DE 1 MAYIS ÇAĞRISI

İzmir'de BDSP bildirileri Çiğli Koop'da, Harmandalı ve Küçük Çiğli'de işçi emekçilere ulaştırıldı. BDSP stickerları yaygın olarak yapıldı. Bildiri dağıtımını ve afiş yaparken emekçiler ile sohbet ederek 1 Mayıs'a çağrı yapıldı.

Menemen üst geçit, Asarlık üst geçit,

Harmandalı, Küçük Çiğli, Çiğli merkez, Serinkuyu, Soğukkuyu, Karşıyaka, Bayraklı, Bornova merkez, Bornova metro, Halkapınar, Alsancak, Konak merkez, Gümrük, Buca, Şirinyer, Kuruçeşme'ye BDSP afişleri yaygın yapıldı.

Çiğli Merkezde sabah işe giden işçi emekçilere servis duraklarında ve akşam iş çıkışı Çiğli Belediyesi önünde, Yamanlar mahallesinde ve pazar yerinde BDSP bildirileri işçi ve emekçilere ulaştırıldı.

BUCA'DA 1 MAYIS ÇAĞRISI

Emekçi semtlerine "Baskıya, sömürüye, hayat pahalılığına karşı 1 Mayıs'ta alanlara" şiarlı DEV TEKSTİL afişleri yapıldı. Caddelere "Hayat pahalılığına, baskıya ve sömürüye karşı 1 Mayıs'ta alanlara!" şiarlı DEV TEKSTİL pankartları asıldı.

Sarıncı İzban çıkışında ajitasyon konuşmaları eşliğinde gerçekleşen bildiri dağıtımları gerçekleştirildi. Torbalı'da mahallelere, işçilerin geçiş güzergahlarına 1 Mayıs'ta alanlarda olma çağrısı taşıyan afişler asıldı. DEV TEKSTİL afişleri Gaziemir ve Buca'da da birçok noktaya yapıldı.

Buca'da Tekstil fabrikalarının bulunduğu alanlardan birisi olan BEGOS'ta ise sabah vardiya girişinde bildiri dağıtımını gerçekleştirdi.

BEGOS'ta güvenliklerin gerçekleştirdiği hukuksuz müdahaleye rağmen, kararlılıkla faaliyete devam edilmesi karşısında polis çağrıldı.

Çevreden birçok işçinin destek verdiği tartışmaların ardından faaliyete devam edildi ve planlandığı gibi bitirildi.

EGE İŞÇİ BİRLİĞİ'NDEN 1 MAYIS FAALİYETİ

Ege İşçi Birliği, İzmir'in dört bir yanında 1 Mayıs çağrılarını başlattı. "Hayat pahalılığına, baskıya ve sömürüye karşı 1 Mayıs'ta alanlara" ve "Metal, tekstil, petrokimya, gemi söküm. İşçiler gücünü birleştiriyor, Birliği'yle yürüyor" şiarlı iki çeşit afiş Aliğa, Menemen, Çiğli, Serinkuyu, Soğukkuyu, Karşıyaka girişi, Bayraklı, Bornova merkez ve metro, Halkapınar, Konak, Buca ve Alsancak'ta yaygın şekilde yapıldı.

KAYSERİ'DE 1 MAYIS FAALİYETLERİ

Kayseri'de sınıf devrimcileri emekçi semtlerinde, organize sanayi bölgeleri ve serbest bölgelerde, küçük sanayi sitelerinde işçilerin katılımıyla propaganda ve ajitasyon araçlarını kullandı. Eskişehir bağları, Belsin, Doğu Sanayi, Ziya Gökalp ve Battalaltı'ndaki işçi duraklarında, Melikgazi, Mimar Sinan, İncesu Organize Sanayi Bölgeleri ve serbest bölgede 1 Mayıs bildirimlerini dağıttı, afiş ve sticker yapıldı.

Ayrıca 1 Mayıs'a hazırlık çerçevesinde Kayseri İşçi Birliği işyeri toplantılarını sürdürdü. 1 Mayıs toplantıları kapsamında Mert Tekstil, Kumtel, Erbosan, Simfer, Merkez Çelik, Bellona, istikbal, Mondia, Has Çelik işçileriyle bir araya gelindi. Toplantılarda kriz, zamlar, artan derin yoksulluk, mobbing ve benzeri sorunlar ve bu sorunların çözümü çerçevesinde 1 Mayıs'a katılımın önemi üzerinde duruldu. En fazla işçi katılımı olan Kayseri 1 Mayıs hedefine ulaşmak için gerekli planlamalar yapıldı.

TRAKYA'DA 1 MAYIS ÇAĞRISI

Trakya'da Metal İşçileri Birliği bültenleri Çorlu ve Çerkezköy'de birçok servis noktasına metal işçilerine ulaştırıldı. Dağıtımlarda işçilerle yapılan sohbetlerde, işçiler en çok yaşanan hayat pahalılığından ve ücretlerin düşüklüğünden şikayetçi oldukları gözlemlendi. İşçilere bu sorunlara karşı 1 Mayıs'a taleplerimizle katılmak gerektiği üzerine konuşmalar yapıldı. BDSP bildirileri işçi servis duraklarında dağıtıldı. BDSP stickerları Kapalı, Çerkezköy ve Çorlu'ya yapıldı.

KIZIL BAYRAK / İSTANBUL, GEBZE, ANKARA, İZMİR, KAYSERİ, TRAKYA

Düşük ücretlere, işten atmalara, ağır çalışma koşullarına karşı:

1 Mayıs'a!

İşçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayıs'ın ön günlerinden biridir. Yaklaşık 150 yıl önce Amerika'da işçilerin 8 saatlik çalışma için başlattıkları eylem bir anda Amerika'yı yangın yerine çevirdi. Bu eylemlere azgınca saldıran sermaye işçi eylemlerini kanla bastırarak işçi önderlerini idam etti. Türkiye'de de 1977 1 Mayıs'ında Taksim'de polislin saldırısı sonucu 34 işçi hayatını kaybetti. Bu iki tarihsel örnek 1 Mayıs'ın işçi sınıfı açısından ne kadar önemli olduğunu gösteriyor. 1 Mayıs çok açık bir şekilde işçilerle patronların karşı karşıya geldiği, en temel taleplerini haykırdığı, uğruna bedel ödediği mücadele günüdür.

Her güne yeni zamlarla uyanıyoruz. Sadece temel tüketim ürünlerine değil, elektrik, su, doğalgaz, ulaşım zamları her geçen gün katmerlenerek artıyor. Bir yandan da işsizlik ve yoksullukla boğuşuyoruz. Ocak ayında asgari ücrete yapılan zam Şubat'a girmeden eridi gitti. En genel geçer ekonomik değerlendirmelere baktığımızda ağır bir ekonomik kriz içerisinde olduğumuz görülüyor. Sermaye iktidarı ise krizin faturasını bizlerin sırtına yüklerken bir yandan da her türlü hak arama eylemi karşısında baskı ve saldırılarını arttırıyor.

Biz işçi ve emekçiler olarak türlü sorunlarla boğuşurken, bir yandan da yanı-

başımızda emperyalist savaş ve saldırganlık politikaları devam ediyor.

Emperyalistlerin hegemonya savaşı olan Ukrayna-Rusya savaşının da en ağır faturası o bölgede yaşayan emekçi halklara kesiliyor. Bizler emperyalistlerin çıkar çatışmaları sonucunda gerçekleşen bu emperyalist savaş politikaları karşısında durabilmeli, işçilerin birliği, halkların kardeşliğini esas alarak kirli savaşlara karşı çıkmalıyız.

Sömürü, baskı, savaş ve saldırganlık

karşısında direnenler yol gösteriyor!

Bugün Türkiye'nin dört bir yanında işçi direnişleri devam ediyor. Düşük ücretlere, ağır çalışma koşullarına, sendika hakkının gaspına karşı farklı farklı iş kollarından, Türkiye'nin dört bir yanından işçiler direniyorlar. Bizlerin de direnmekten, mücadele etmekten başka bir seçeneği bulunmuyor.

İşçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma günü 1 Mayıs'ta en güçlü şekilde alanlarda olalım. Birleşik, kitlesel,

militan bir sınıf hareketi yaratmak için var gücümüzle örgütlenelim. Sınıfa karşı sınıf bakışı ile taban örgütlülüklerimizi oluşturup, mücadele eden, direnen tüm kesimlerle gücümüzü birleştirelim. Geleceğimizi çalanlardan hesap soralım! Haklarımızı alalım!

Yaşasın 1 Mayıs!

TÜM OTOMOTİV VE METAL İŞÇİLERİ SENDİKASI (TOMİS)

Trakya metal ve tekstil işçilerine çağrımızdır: Haydi 1 Mayıs'a

SÖMÜRÜYE, KÖLELİĞE VE HAYAT PAHALILIĞINA KARŞI

İki sınıfın karşı karşıya geldiği, işçilerin "birlik, mücadele ve dayanışma" günü 1 Mayıs'a sayılı günler kaldı. Emperyalistlerin, çıkar kavgaları ile krizler derinleşiyor, bunalımlar artıyor. Faturası ise biz işçi ve emekçilerden kesiliyor.

Türkiye'deki bizler ise bu tablonun mevcut iktidarın ekonomi politikaları ile daha ağırlığını ödüyorumuz. Döviz almış başını gitmiş, enflasyon son yılların en yüksek seviyesine çıkmış. Ücretlerimiz artık en temel ihtiyaçlarımızı bile karşılamaktan çok uzaktır. Asgari ücrete sene başında yapılan %50 zam bile ilk aylarda eriyip bitmiştir. Trakya'da en yüksek ücretlerin alındığı B/S/H, Arçelik gibi

fabrikalarda bile bizler dağıtılan bir şişe suyu çocuğumuza götürmek zorunda bırakılıyor. Tekstil fabrikalarında durum daha da kötüye gitmektedir. Artık ücretlerimiz sadece gıda alışverişine zar zor yetmektedir. Fazla mesailerle ailemizi geçindirmeye çalışıyoruz. Bu da çalışma koşullarımızı daha da ağırlaştırmaktadır.

Trakya metal ve tekstil işçileri;

Yaşanan bu tablonun tek sebebi vardır o da kanımızı emen kapitalistlerin doymak bilmez kar hırslarıdır. Öyle ki bizler açlık ve yoksullukla boğuşurken, sermayedarlar her gün yeni kar rekorları açıklıyorlar. En yakın örneği KOÇ sermayesidir. Sırtımızdan kazandıkları ile diğer ülkelerde yeni fabrikalar açarak kazancını katlamaktadır. Patronlar bizlere kriz var diyerek, ücretlerimizi arttırmaya ya-

naşmazken, kendilerinin servetleri her geçen gün artmaktadır.

Tüm bunlara ek fabrikalarda bizlerin sırtında kambur olan, her başkaldırımızda, her isteğimizi dillendirdiğimizde karşımızda beliren sendikal bürokrasi sorunu vardır. Metalde son sözleşmede taslağın revize edilmesi çığlıklarımıza kulaklarını tıkamaları aslında herşeyi özetlemektedir. Bizlere enflasyon zammını zafer diye yutturmaya çalışmaktadırlar. Tekstilde ise sürmekte olan Grup TİS'lerinde işçiler adına masaya oturanlar bir an önce sefalet ücretlerine imza atmak için çalışmaktadır.

İşçi sınıfı olarak bu olumsuz koşullardan kurtuluşumuz ancak bizim vereceğimiz mücadeleye bağlıdır.

Sendikal bürokrasiden bağımsız,

kendi birliklerimizde yer almalı, fabrikalarda komitelerimizi kurmalıyız. Aslında tutulması gereken yolu, yakın zamanda yaşanan direnişler, fiili grevler göstermektedir. İşte sözleşmeyi tanımayan Çimsataş işçileri, ücretlerini arttırmak isteyen tekstil ve çorap işçileri, çalışma koşullarını düzeltmek isteyen gemi söküm, Farplas, Trendyol, Migros işçileri...

O yüzden bu 1 Mayıs'ı güçlü bir şekilde örgütlemek, tüm işçilerin sorumluluğudur diyoruz.

Sizleri hem kendiniz için hem de aileniz ve çocuklarınız için sorumluluk almaya çağırıyoruz. TİB ve MİB olarak sendikalı, sendikasız tüm metal ve tekstil işçilerini 1 Mayıs'ta birliklerine katılmaya, sermaye sınıfına karşı mücadeleye çağırıyoruz.

Farplas direnişi üzerine

Farplas'da işten atmalara ve sendika düşmanlığına karşı kapı önünde gerçekleştirilen direniş geçtiğimiz haftalarda sonlandırıldı. Direnişe dair bir değerlendirme yapmanın, ondan sonuçlar çıkarmanın bir ihtiyaç olduğunu düşünüyoruz. İşçi sınıfı davasına omuz veren güçler olarak, sınıfın deneyimlerini anlama ve anlatma çabasını sınıfa sorumluluğumuz bir gereği görüyoruz.

2022 İŞÇİ DİRENİŞLERİ İLE BAŞLADI

2022 ardarda patlak veren işçi eylemleriyle başladı. Artan hayat pahalılığı, pandemi döneminde düşen alım gücü ve sefalet ücretlerine karşı işçi sınıfının öfkesi eylemlere dönüştü. İstanbul'da çorap işçileri iş durdurdu. Motokuryeler, Migros depo işçileri eylemlere çıktılar. İzmir Aliağa'da Gemi Söküm işçileri düşük ücretler, insanlık dışı çalışma koşullarına karşı fiili grevler yaptılar. Antep'te binlerce tekstil işçisi iş bıraktı... Farplas işçileri de sefalet zammını kabul etmedi, 19 Ocak'ta iş durdurdu.

Birbirini izleyen bu eylemler, Türkiye'de her işkolundan işçilerin yıllardır mahkum edildiği kötü çalışma ve yaşam koşullarına karşı bir öfke patlamasıydı. Krize, yoksulluğa, hayat pahalılığına, düşük ücretlere, baskı ve mobbinge, hak gasplarına, yasal hakların kullanılmasına karşı biriken öfke kabından taşmıştı.

FARPLAS'DA İŞ DURDURMA

Ocak ayında maaşlara yapılan düşük zamlar, Farplas işçileri için bardağı taşıran son damla oldu. Büyüttükleri Farplas sermayesinin dayattığı asgari ücret düzeyindeki ücretler işçiler tarafından kabul görmedi. İşçilerden yükselen tepkiler üzerine toplantılar yapılmak durumunda kalındı. Gündüz vardiyasında başlayan toplantı gelen vardiyayla devam etti. Bu süreçte doğallığında üretimde aksamalar yaşandı. Ertesi gün yönetimle görüşmeyi yinelenildi. İşçiler bu sefer her lokasyondan sözcüler seçtiler. Bu sözcüler liste haline getirdikleri taleplerini yönetime ilettiler. Görüşme sürerken tüm lokasyonlardan işçiler makinaları kapatmaya başlamış, üretim durmuştu. Kapı önüne geçilerek sonuç beklendi. Yönetim, üretimi durdurmuş işçiler karşısında ücret ve sosyal haklarla ilgili iyileştirmeler yap-

cağına, işten atma olmayacağına dair söz verdiğini açıkladı ve talepleri değerlendirmek için bir haftalık süre istedi. İşçiler sözlerin tutulması ve güvence altına alınması için sendikaların tanınmasını istiyordu. Farplas'ın öncü, ilerici işçileri bu eylemler öncesinde Birleşik Metal 2 No'lu Şube ile bir bağ kurmuş ve görüşmelere başlamıştı. Nitekim şube yöneticileri üretimin durduğu gün alana gelmişti.

İlk iş durdurma eylemi işçilerin inisiyatifli ile gerçekleşti. Sendika fabrika önüne çağrıldı. Fabrika yönetiminin bir hafta süre istemesi, zaman kazanmak ve saldırıya geçmek içindi. Sanayideki elektrik kesintileri de bu aynı döneme denk geldi. Farplas yönetimi zaman kazanmış oldu. İşçilerin kendi inisiyatifleri ile üretimi durdurmuş olmaları karşısında, fabrika yönetimi bir haftalığına üretime ara veriyorum diyerek inisiyatifli eline almak istedi.

Farplas yönetimi bu süreyi, işçiler arasındaki birlik ve beraberlik ruhunu bozmak, sendikalaşmanın önünü almak ve bunun bir adımı olarak Türk Metal'i devreye sokmak, atılacak işçiler listesi oluşturmak gibi saldırılar için kullanmış oldu. Bu süreçte DİSK bünyesindeki petrokimya, metal, gemi ve deniz taşımacılığı işkollarına üyelikler devam etti ve çoğunluk sağlanıp yetki başvurusunda

bulunuldu. Süreç, patronun fiili saldırılarıyla ilerledi. Yüzün üzerinde işçinin tazminatsız çıkışı verildi, pek çok işçi idari izne çıkarıldı. Ana firmayı dışında farklı işkollarında gösterilen sekiz alt şirkete bölünmüş Farplas'da, DİSK bünyesindeki üyeliklerin düşürülmesi için şirketler kapatıldı.

DİSK bünyesindeki sendikalar alt şirketler için yetki başvurusu yapmış olsalar da, üretimden gelen gücün kullanılmaya devam edilmemesi, yasal sürecin beklenmesi, bir dizi sendikal süreçte olduğu gibi, Farplas'ta da kazanımın önündeki en önemli engellerdi.

ÇATI EYLEMİ, KARANLIKTAN YÜKSELEN İŞIKLAR

Zorunlu duruş sonrasında üretimin tekrar başlayacağı gün, işten atılan ve idari izne gönderilen işçiler fabrikaya gelerek kendilerini fabrikaya kapattılar. T1'de yapılan içeri kapanmaya Farplas'ın diğer lokasyonlarından destek gelmedi. İşçiler polis baskısına karşı çatıya çıktılar. Çatı eylemiyle cesaret ve cüretlerini ortaya koydular fakat içeride üretimin durdurulması yönünde bir plan ve müdahale yapılamadığı yerde bu eylem istenilen sonucu doğurmadı. Dahası, çatı eylemini yapan işçiler ile çalışmaya devam eden

işçilerin ayrışmasına neden oldu. Farplas'ın içi ve fabrika önü yoğun polis ablukasına alındı. İşçiler işkenceyle fabrikadan çıkarıldı, gözaltına alındı.

KAPI ÖNÜ DİRENİŞİ

Çatı eyleminin ardından kapı önü eylemi başlatıldı. İşçilerin karşısında uzun namlulu silahlar, TOMA'lar, sıra sıra otobüslerle çevik kuvvet ekipleri duruyordu. Dışarıda polis baskısı, içeride mobbing, tehdit... Kocaeli valisi, patronun çayını kahvesini içiyor, anayasal haklarını kullanan işçilerin işten atılmasını görmezden geliyordu. Haklarını fabrika önünde arayan işçilerin direniş alanı, polisler tarafından sürekli olarak sınırlandırılmaya çalışılıyordu. Çadır, yakılan ateş, kullanılan alan üzerinden sürekli polis tacizleri ve engellemeleri yaşandı. Vardiya giriş-çıkışlarında içerideki işçilere seslenmenin önü kesilmeye çalışıldı. Bunlara karşı daha güçlü yanıtlar verilebilirdi. Polis baskı ve tehditlerine rağmen ısrarcı olunmalı, ilk günden çadır açılmalı ve direniş çadırı bir pazarlık konusu olmaktan çıkarılmalıydı. Alanı sürekli daraltmaya yönelik baskılara karşı daha dik durulmalıydı. Bu noktada sınırlamalara boyun eğmek, ilk gün inisiyatif sahibi olan işçilerin günden güne edilgenleşmesine de

neden oldu.

Çatı eyleminin ardından, içeriye yönelik ayrıştıran değil daha kazanıcı tutum ve söylemler geliştirilmeliydi. İşten atılanların çalışanlara yönelik tepkileri bir sorumluluk bilincine dönüştürülmeye çalışılmalıydı. Zira, içeriye kazanmadan direnişin kazanımla sonuçlanması çok zordu. Kapı önü direnişi, içeriye dönük etkili bir çalışma ve plan-programla yürütülmeliydi. İçeride yoğun baskı altında çalışan işçilerin korkularını aşmalarını sağlamaya, katkılarını örgütlemeye çaba sarf edilmeliydi. Söylemek gerekir ki, kapitalist patron yaptığı iyileştirmelerle içerdeki işçilerin ağzına bir parmak bal çalmış ve içeriinin direnişteki işçilerle hareket etmesinin önünü almaya çalışmıştır. Yanı sıra çeşitli ek rüşvetlerle, ana kadroya geçirme vaatleriyle işçileri bölmeye, yanına çekmeye çalışmıştır. Bunda mesafe aldığını da söyleyebiliriz.

Fabrika önü direnişin fabrika önünden çıkarılması, bütün bir havzaya ve Farplas'ın iş yaptığı fabrikalara yayılması gerekiyordu. Farplas sermayesini sıkıştırmak için bu şarttı. İşçilerin bu yöndeki basınçlarına rağmen sınırlı birkaç eylem işçilerin zorlaması ile yapılabildi.

Farplas'ın bulunduğu TAYSAD'da onlarca metal fabrikası bulunurken, bu fabrikalardaki işçilere yönelik seslenme faaliyeti ve direnişe desteğin örgütlenmemesi çok önemli bir eksiklikti.

Yine Gebze'de ve TAYSAD'da bulunan Birleşik Metal üyesi işçilerin çalıştığı onlarca fabrikadan destek ve dayanışma ziyaretleri örgütlenebilmeliydi. Fabrika önü her gün eylem alanına çevrilebilmeliydi. Sınıf dayanışmasının önemi ortadayken Farplas işçileri yalnızlığa terk edildi denilebilir.

SÖZ-YETKİ-KARAR İŞÇİLERDE OLMALIYDI!

Direniş komitesi kurulmalı, inisiyatifine eline almalıydı!

Direniş sürecinin toplamına bakıldığında, ortak bir işleyiş, ortak karar ve planlamalar, ortak tutum ve davranışların ortaya koyulmadığı çok açık bir şekilde görülür. Direnişin yapısal zafiyeti komitelerin olmaması, her bir işçinin söz söylediği, eleştiri/özeleştiri mekanizmasını geliştirdiği, karar alıp kararların uygulanmasında emek harcadığı ve alınan kararları denetleyip bir disiplin içinde davrandığı bir işleyişten yoksun oluşuydu.

İlk gün kendi inisiyatifleri ile üretimi durduran işçiler, sonraki günlerde bütün inisiyatifini kaybettiler. Sendika yöneticilerinin belirleyiciliğindeki süreç ise direnişi içten içe bitirdi. İçeriye dönük sistematik bir plandan yoksunluk ve fabrika önüne daralmasıyla direniş, bir süre sonra me-

sai saatleri içinde gelinip gidilen rutin bir işe dönüştü.

Bu noktada işçilerin özneleştiği, inisiyatif sahibi olduğu bir sürecin, direnişin devamlılığında ve kazanımla sonuçlanmasında ne kadar belirleyiciliği olduğu görülmektedir. Direnişin en büyük eksikliği budur. İlk günkü inisiyatif sürdürülseydi ve örgütlülük günden güne büyütülseydi, süreç çok daha farklı olabilirdi. Elbette, fiili meşru bir mücadele hattı ile, yasaklara, engellemelere boyun eğmeden yürütülecek bir direniş ile...

FARPLAS DİRENİŞİ VE MÜDAHALEMİZ

Farplas Direnişi sürecinde, direnişi güçlendirmek ve yönlendirmek için yoğun emek harcadık. Gördüğümüz tüm eksikliklere müdahale etmeye, direnişi yönlendirmeye, direnişin kazanımla sonuçlanması için emek harcamaya devam ettik.

İşçilerin inisiyatif alması için, işçileri bir araya getirmeye, direnişi fabrika önünden çıkarmaya çalıştık. İçeriye dönük sistematik bir çalışma için elimizden geleni yaptık. Bu noktada sendika bürokratlarının tahammülsüzlüğü ve bize karşı saldırgan tutumları ile karşılaştık. İşçilerin inisiyatif almalarından ne denli korktuklarını gördük.

Kuşkusuz çok daha güçlü bir müdahaleyi örgütlemek, işçilerin söz sahibi olduğu mekanizmalar oluşturmak ve fiili meşru mücadele hattını hayata geçirmek noktasında çok daha zorlayıcı olmak gerekiyordu. Ancak tüm bunlar kendiliğinden patlak veren bir direniş sürecinde değil ön süreçlerinde alınmış bir mesafe üzerinden başarılabildi.

Asgari bir örgütlülüğe sahip olmayan, dahası sendikal bürokrasinin inisiyatifine ele aldığı bir direniş sürecinde müdahalelerin belli sınırlara dayanması kaçınılmazdı. Farplas Direnişi deneyimi ön hazırlığın önemini bir kez daha ortaya koymuştur.

DİRENİŞ SÜRECİNDEKİ ZAYIFLIK VE EKSİKLİKLER

Farplas patronunun da ortak olduğu, Birleşik Metal'de örgütlü MATA fabrikasında eylem fikri işçiler tarafından sürekli dillendirilmiş, ancak sendika yöneticilerden "Siz önce içerideki arkadaşlarınızı örgütleyin" yanıtı alınmıştır. Toyota eylemi sendikaya rağmen, işçilerin basıncı sonucunda karar altına alınmıştır. İşçilerin önerilerine gereken önem verilmemiştir.

Eğitim çalışmaları planlanmamıştır. Sınıf mücadelesinde işçilerin eğitilmesinin ne kadar önemli olduğu ortadadır. Ancak sendika yönetimleri sınıfın bilinçlenmesinden bilinçli bir şekilde uzak durmaktadırlar. Direniş alanında vakit, belli saatlerde seslenmeler ve ziyaretler dışında direnişten kopuk sohbetler ve bekle-yişle geçmiştir.

Farplas kadın işçilerin yoğunluklu çalıştığı bir fabrikadır. Kadın işçilerin coşkusu ve dinamizmi göze çarpmaktadır. Çifte sömürü altındaki kadın işçilerin harekete geçtiklerinde, iki kat enerjile direnişte yer aldıkları görülmüştür. Direnişin ön planında da kadın işçilerin olduğu görülmektedir. Küçük çocuğu olan kadın işçilerin direniş alanına rahat gelip gidebilmesi için sendika içinde küçük bir kreş imkânı düşünülmemesi de bir eksiklikler.

Direniş alanına gitmek için tek bir merkezden araç sağlanması kimi işçileri maddi anlamda zorlamıştır. Hayat pahalılığının çok yoğun hissedildiği bir dönemde verilen aylık 1500 liralık dayanışma ücreti işçilerin ihtiyaçlarını karşılamaktan çok uzaktı. Yeri geldiğinde direniş ve grev bütçesindeki milyonlarla övünene Birleşik Metal yöneticileri, bu parayı direnişteki işçilerin ihtiyaçları için kullanmaktan geri durmuştur. Sendikaların kaynakları direnen işçilere daha cömert sunulabilirdi, yetmediği yerde dayanışma kampanyaları örgütlenebilmeliydi. Bu yapılmadığı gibi işçileri direnişe katmak için

çaba sarf etmek yerine, dileyen iş arasını denilerek işçilerin direnişten uzaklaşmasını önü açılmıştır.

Birleşik Metal'in belirleyiciliğindeki sürece Lastik-İş ve Limter-İş de dahil oldular. Lastik-İş yöneticileri hiç gözükmezken, Limter-İş direniş alanında belli bir inisiyatif de sergiledi. Birleşik Metal yöneticilerine kıyasla daha ileriden söylemlere sahip olmalarına rağmen, ne yazık ki pratikte bunu örgütleyen bir tutum sergilemediler.

Bütün bu eksiklikler, işten atılan işçilerin maddi açıdan zorlanmaları, edilgenliğin aşılamaması, direnişin kazanımla sonuçlanacağına dair umutsuzluk nedeniyle direnişi işçiler arabulucu sürecinde patronun teklifini kabul etmiş, sendikal davalardan vazgeçmiştir. Bunu işçilerin yaşadığı sıkışmışlıkla birlikte ele almak gerekmektedir. Direnişteki işçilerin maddi kaygılarını ortadan kaldırmadan kararlılık beklemek doğru değildir.

Yaklaşık iki ay süren direnişte Farplas kapitalisti ile sermaye devletinin iş birliği sonucu fiili saldırıları çok açık yaşanmıştır. Bu açıdan fiili mücadele hattının önemi çok açık kendini göstermiştir. Farplas direnişi üzerinden de bir kez daha kapitalistlerin valisiyle, polisiyle, hukuku/yasalarıyla örgütlü bir güç olduğu gözler önüne serilmiştir.

Sonuç olarak, harekete geçen işçilerin karşısına örgütlü bir güç olarak diki-len sermayenin karşısında işçi sınıfı da örgütlü bir güç olarak çıkabilmelidir. Bu, taban inisiyatifine dayalı bir örgütlülükle, söz-yetki-karar hakkının işçilerde olduğu bir işleyişin oturtulmasıyla, fiili meşru bir mücadele hattının hayata geçirilmesiyle mümkündür. Sendikal bürokrasinin belirleyiciliğindeki süreçlerin sınıf mücadelesine katacağı bir şey olmadığını Farplas Direnişi tüm açıklığıyla ortaya koymuştur.

PETROKİMYA İŞÇİLERİ BİRLİĞİ - METAL İŞÇİLERİ BİRLİĞİ

Kürt halkına karşı yeni saldırı dalgası

Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar, “En son terörist etkisiz hale getirilinceye kadar...” naralarıyla Pazar günü Kürdistan Bölgesel Yönetimi alanında “Pençe Kilit” adlı operasyonun/saldırının başladığını duyurdu. Kırk yıldır bitirilecek hezeyanlarıyla sayısız sınır ötesi operasyon gerçekleştirildi, sayısız kez “tüm hedefler imha edildi” yalanları piyasaya sürüldü. Şimdi ırkçı-şoven kudurgunlukla aynı yalanlar tekrarlanıyor. Pazar günü başlayan operasyon kapsamında Metina, Zap ve Avaşin-Basyan bölgelerindeki hedeflerin hava kuvvetleri tarafından bombalandığı açıklandı, “belirlenen hedeflerin ele geçirildiği” iddia edildi.

Sarayın bakanı Hulusi Akar, operasyonun planlandığı şekilde yürütüldüğü, PKK’ye ait hedeflerin “yoğun ateş altına alındığını” belirtti. Metina, Zap ve Avaşin-Basyan bölgelerinde PKK’ye ait hedeflerin önce havadan, sonra da karadan bombalandığını belirten Akar, ATAK helikopterleri, İHA ve SiHA’ların desteği ile bölgeye askerlerin intikal ettiğini söyledi. “Kahraman pilotlarımız terör örgütüne ait barınak, sığınak, mağara, tünel, mühimmat depoları ile sözde karargahlardan oluşan hedefleri başarıyla vurdu” hezeyanlarıyla teselli bulan ve buradan büyük başarılar çıkararak Akar, Kürt halkının ulusal eşitlik ve özgürlük mücadelesi ve uyanışı karşısında aczini de göstermiş oldu.

Kırk küsur yıldır denenmeyen vahşet kalmamasına rağmen aynısını tekrarlamakla bir halkın eşitlik özlemine ve bu uğurdaki mücadelesini yok etmek beyhude bir çabadır. Yüz yıllık tarih bunun dolaysız kanıtıdır. Dolayısıyla Kürt halkına karşı bitmeyen bir kin ve düşmanlık bes-

leyen Türk devleti, ancak yakıp yıkmakla ve öldürmekle övünebiliyor. Oysa bu bir çaresizlik halidir aynı zamanda.

Kürt halkı ve hareketinin kazanımlarını tasfiye etmeyi hedefleyen operasyonun Irak Kürt Bölgesel Yönetimi şefi Mesrur Barzani’nin Türkiye’yi ziyaret etmesi ve Erdoğan ile görüşmesinin hemen ardından düzenlenmesi, dikkat çekicidir. Kürt hareketinin verdiği bilgilere göre, KDP ile onun şefi Barzani Türk devletiyle suç ortaklığı yapıyor. Barzani’nin Erdoğan ile yaptığı görüşmenin ardından “iki ülke arasında güvenlik ve istikrar alanlarındaki işbirliğinin genişletilmesinden memnuniyet duyduğu”nu ilan etmesi

Türk devletiyle suç ortaklığı yaptığını gösteriyor.

Aynı suç ortaklığı, AKP-MHP rejimine güya karşı olan, kendisine “demokrasi, adalet ve özgürlüklerin savunucusu” misyonunu biçen, sözüm ona ayrılıkçı ve dışlayıcı politikara itiraz eden burjuva düzen muhalefeti tarafından da gösterilmektedir. Kürt halkının eşitlik ve özgürlük mücadelesi söz konusu olduğunda, Kürt sorununu çözeceğini iddia edenler de dahil olmak üzere tüm düzen partileri Kürt halkına düşmanlıkta birleşmektedir.

Düzen muhalefetinin başını çeken CHP’nin şefi Kemal Kılıçdaroğlu, yaptığı şu açıklama ile düzenin has adamı olduğunu bir kez daha kanıtladı:

“Irak’ın kuzeyinde yürütülen Pençe-Kilit operasyonunda, dualarımız kah-

raman ordumuzla birlikte. Allah bu mübarek ayda, Mehmetçiğimizin ayağına taş değdirmesin.”

Türk burjuvazisi ve onun devletinin çıkarları söz konusu olduğunda, düzen muhalefeti AKP-MHP iktidarının suçlarına ya sessiz kalıyor ya ortak oluyor.

Dışarda Kürt bölgesel yönetim alanlarını hedefleyen askeri hareketi, içerde de Kürt halkına ve hareketine karşı yeni kitlesel tutuklamalar, operasyonlar ve HDP’nin kapatılması histerisi tamamlıyor.

KDP’yi yedekleyerek desteğini alan Türk devleti, Ukrayna savaşı vesilesiyle ABD ve Rusya’nın dikkatinin başka alanlara yoğunlaşmış olmasını fırsata çevirmek isterken, emperyalistlerden de onay alacağına inanıyor. KDP’yi saldırganlığın suç ortağı yapmakla da Kürt partileri ve güçleri arasında düşmanlık yaratma hesapları yapıyor.

Öte yandan bu saldırıyla AKP-MHP iktidarı tarafından Türkiye’nin içine sürüklendiği karanlığa, açlığa, yoksulluğa, eşitsizliklere karşı gelişebilecek toplumsal mücadeleyi ırkçı-şoven histeriyle denetim altına almayı hedefliyor. Kürt düşmanlığı konusunda düzen muhalefeti yedeklenirken, toplumsal muhalefet hareketi de bölünmek isteniyor.

Türkiye’nin tüm ilerici, demokratik muhalefet güçleri ve elbetteki en başta devrimci akımlar, dinci-faşist rejimin kirli ve kanlı politikalarının bir sonucu olan bu askeri saldırının sonlandırılmasını talep etmelidir. Bu saldırganlığa karşı eşitlik ve özgürlük mücadelesini desteklemek de Kürt halkıyla dört parçada dayanışmayı büyütme de güncel bir görev ve sorumluluktur.

Türk sermaye devletine ait savaş uçakları, 17 Nisan günü akşam saatlerinde Federe Kürdistan Bölgesi’nin Metina, Avaşin ve Zap bölgelerini bombaladı. Bombardıman saldırısının ardından Kürdistan Demokrat Partisi’ne (KDP) bağlı özel güçler, Zap bölgesinde bulunan Kurêjaro bölgesine sevk edildi.

ANF’nin yerel kaynaklara dayandığı habere göre, hava saldırılarının ardından TSK ve HPG’liler arasında yoğun çatışmalarına yaşandığı Kurêjaro Dağı çevresindeki Şêladizê ve Dêrelök kasabalarına KDP’nin özel güçleri sevk edildi.

Zap’ta KDP-TSK saldırısı

Mezopotamya Ajansı’nın haberine göre Türk sermaye devletinin hava saldırıları ve KDP’nin bölgeye askeri sevkياتının, Federe Kürdistan Bölgesi Başbakanı Mesrur Barzani’nin 15 Nisan’da İstanbul’da AKP şefi Erdoğan ile yaptığı görüşmenin ardından yapılması dikkat çekti.

Türkiye’nin 23 Nisan 2021’de Zap, Metina ve Avaşin bölgesine başlattı-

ğı saldırılarda ilerleme sağlayamaması üzerine, KDP özel güçleri 5 Haziran 2021’de Amediye ve Metina bölgelerine askeri sevkiyat yapmıştı. Yapılan bu sevkiyatın ardından Türkiye’nin sınır ötesine yönelik saldırılarına dahil olan KDP’nin 28-29 Ağustos 2021’de kurduğu pusuda, 5 HPG’li yaşamını yitirdi, biri yaralı, iki HPG’li ise sağ olarak kurtuldu.

Saldırıları, KDP güçlerinin yanı sıra

ÖSO ve Roj pêşmergelerinin de dahil edildiği yerel kaynaklar tarafından ortaya konuldu. Bu operasyonda ilerleme kaydedemeyen Türkiye, KDP ortaklığında yeni operasyon hazırlığına başladı. Söz konusu operasyon hazırlığı, Federe Kürdistan Bölgesel Başkanı Nêçirvan Barzani’nin 2 Şubat 2022’de Türkiye’ye gelerek AKP şefi Erdoğan ile yaptığı görüşmenin ardından gündeme geldi. Bu trafik, Federe Kürdistan Bölgesi Başbakanı Mesrur Barzani’nin 15 Nisan’da İstanbul’da Erdoğan ile yaptığı görüşmeye devam etti.

AKP şefi riyakarlığın doruklarında!

Siyonist rejimle işbirliği mi “Kudüs duyarlılığı” mı?

Dinci-gericiliğin Amerikancı odağı olarak kurulan AKP'nin Siyonistlerle oluşum sürecinde başlayan “aşk/nefret” ilişkisi var. Ancak “aşkın” derinlerde “nefretin” yüzeyde olduğunu söylemek mümkündür. Kısa süre önce “Tayyip Erdoğan'ın aşığı” diye bilinen Ethem Sancak'ın da itiraf ettiği gibi, AKP'yi ABD emperyalizmi iktidara taşıdı. ABD derken, İsrail'in hamisi/finansörü Siyonist lobilerin de aktif şekilde işin içinde olduğu anlatılmış oluyor.

AKP'nin Siyonist rejimle ilişkileri o kadar sıkıdır ki, “Beyrut kasabı” diye anılan İsrail Başbakan'ı Ariel Şaron ile Tayyip Erdoğan arasında zamanında “kırmızı telefon hattı” bağlanmıştı. Bilindiği üzere Tayyip Erdoğan'la müritleri her fırsatta Kudüs üzerinden demagoji yapar, kent kutsallığını dile getirirler. Oysa AKP şefi başbakan olduktan birkaç yıl sonra Ariel Şaron'u ziyaret ettiğinde, Beyrut kasabı Erdoğan'ı “İsrail'in ebedi başkenti Kudüs”te ağırlamaktan duyduğu memnuniyeti dile getirmişti.

Süreç içerisinde ilişkiler dikkat çekici derecede geliştirildi. Örneğin başında Erdoğan'ın bulunduğu AKP hükümeti, Gazze'de halkın üzerine salkım bombaları atan işgalci İsrail ordusunun pilotlarına Konya ovasını eğitim uçuşları için tahsis etmişti. O yıllarda İsrail'le ilişkileri hiç olmadığı kadar her alanda geliştiren hükümetin başında Tayyip Erdoğan, Dışişlerin de ise Abdullah Gül vardı. ABD Tayyip Erdoğan'ı “Büyük Ortadoğu Projesi'nin (BOP) Eşbaşkanı ilan edince, AKP şefi adına kendini Ortadoğu'ya kabul ettirmek için “Filistin dostu” görüntüsü verme ihtiyacı ortaya çıktı. Görüntüde İsrail'le çatışması gerekiyordu.

ABD komutasında “Ortadoğu liderliğine hazırlanan” Tayyip Erdoğan Davos'ta “one minute” krizini tetikledi. “Alçak koltuk krizi”, “Mavi Marmara katliamı”, Siyonist rejime yöneltilen demagojik eleştiriler derken bir dönem öyle geçti. Ancak tüm bunlara rağmen dikkat çeken şeyler de vardı. İsrail'le ticari-mali ilişkiler hızla genişlemeye devam etti. İstihbarat örgütleri iş birliğini sürdürdü. İsrail'den bir takım silah ve gözetleme tekniklerinin satın alınması hiç olmadığı kadar arttı. Tabi Mavi Marmara'da katliam gerçekleştiren İsrail askerleri hakkında açılan davada, 20 milyon dolar karşı-

Kokuşmuş saray rejiminin bekası için her şeyi yapmaya hazır olan AKP şefi için, mühim olan İsrail'le siyasi-ekonomik ve diğer alanlardaki ilişkilerdir. “Kudüs davası” ise artık “farklı” bir mevzu, bir “teferruattan” ibarettir. görüldü ki, “İslam dünyasının lideri” Siyonist rejime karşı pek nazik olmuş. Artık sahte kabadayılık yapabilecek gücü kalmamış.

lığında geri çekildi. Yani Siyonist rejimle çok yönlü mali ve diğer türden ilişkiler aksamadı.

İçeride sıkıştıkça dış ilişkilerden medet arar duruma düşen AKP-MHP rejiminin şefi Tayyip Erdoğan, U dönüşleri yaparak zedelene ilişkileri onarmaya başlamak zorunda kaldı. ABD'deki Yahudi/Siyonist lobilerin ve İsrail'in kapılarını arşınlamaya başladı. Washington'daki Büyükelçisi'ni Siyonist lobilerin peşine taktı, diğer görevlileri ise Tel Aviv'den görüşme koparmak için seferber etti. Sonunda İsrail Cumhurbaşkanı Ankara'da ağırlandı. AKP şefi arada Siyonist rejimin şefleriyle telefon görüşmesi yaptığını açıklıyor. Sarayın Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu 24 Mayıs'ta İsrail'e gidecek. Tel Aviv'den davet koparmaya çalışan AKP şefi, henüz bu hayalini gerçekleştirmedi. Ancak muhtemeldir ki, Mevlüt Çavuşoğlu Tel Aviv'den bir davetle dönecektir.

Durum bu minvaldeyken Siyonist rejimin saldırıları, cinayetleri bir kez daha tırmanmaya başladı. En fanatik Siyonistlerin Ramazan ayında Mescidi Aksa Ca-

ması'ni işgal etme girişimleri arttı. Namaz kılan Filistinlileri taciz etmeye başladılar.

Bu gelişmeler bir demagoji ve riyakarlık ustası olan AKP şefini sıkıştırmaya başladı. Zira artık İsrail'le ilişkileri düzeltme çabasına olumsuz etki edebilecek tutum ve konuşmalar yapamıyor. Son günlerde 20'den fazla Filistinli gencin Siyonist rejim tarafından katledilmesini, onlarcasının yaralanmasını, İsrail askerlerinin Filistin halkını terörize eden küstahlığını yok sayan Tayyip Erdoğan, Mescidi Aksa'nın işgali gibi “hassas” sorunlar konusunda mecburen bir şeyler söylemek zorunda kaldı. Ancak görüldü ki, “İslam dünyasının lideri” Siyonist rejime karşı pek nazik olmuş. Artık sahte kabadayılık yapabilecek gücü kalmamış. Nitekim konuyla ilgili açıklamasında şu ifadeler de yer aldı:

“Son günlerde de Kudüs'teki Mescid-i Aksa'nın mahremiyetine yönelik yeni saldırılar sebebiyle yüreklerimiz bir kez daha dağlandı. İsrail'den görüştüğümüz her lidere Kudüs'ün statüsü konusundaki hassasiyetlerimizi daima açıkça söyledik, söylüyoruz... Bu sorunun mahiyeti ve yol

açabileceği felaketler bilindiği halde kasıtlı olarak bu şekilde davranılıyorsa o zaman işin içinde başka hesaplar var demektir. İsrail ile siyasi-ekonomik ilişkilerimiz için attığımız adımlar başka, Kudüs davası başkadır... Temennimiz şu mübarek günlerde Kudüs'te yaşanan zulmün son bulmasıdır.”

“Asrın kabadayı lideri” artık Siyonist rejimden temennilerde bulunuyor. Küstah Siyonistlerin AKP şefinin temennilerine kulak asmasını ise, kendisi dahil kimse beklemiyor elbet. Bu laf kalabalığının özü şudur:

“İsrail ile siyasi-ekonomik ilişkilerimiz için attığımız adımlar başka, Kudüs davası başkadır.”

Bu sözlerle, demagojik “Kudüs davası” söyleminin artık eski haliyle devam ettirilmeyeceği mesajı Siyonist şeflere iletiliyor. Kokuşmuş saray rejiminin bekası için her şeyi yapmaya hazır olan AKP şefi için, mühim olan İsrail'le siyasi-ekonomik ve diğer alanlardaki ilişkilerdir. “Kudüs davası” ise artık “farklı” bir mevzu, bir “teferruattan” ibarettir.

Paskalya yürüyüşleri militarist atmosferi dağıtıcı oldu

Geleneksel olarak yapılan paskalya yürüyüşleri bu yıl Almanya'da geçen yıllardan farklı olarak savaş atmosferinde sermaye medyası ve iktidarları tarafından militarist histerinin hakim kılınmaya çalışıldığı bir ortamda gerçekleştirildi.

Almanya başbakanı Olaf Scholz, Hitler faşizminden sonra Federal Almanya tarihinin en büyük silahlanma programını açıkladığında Sol partiden (Die Linke) az sayıda milletvekili dışında karşı çıkan olmadı. Parlamentoda grubu bulunan faşist AFD'den sosyal demokratlara, yeşillerden CDU'ya FDP'ye kadar tüm milletvekilleri Scholz'u dakikalarca ayakta alkışladılar. O militarist seremonide Scholz bir "dönüm noktası"nda olduklarını söylüyordu. Aynı telden çalan düzen partileri gibi sermaye medyası da silahlanma/militarizm histerisinin yayılmasında özel bir rol oynadı/oyunuyor. Düne kadar söylediklerini bir çırpıda yutarak gerçekleri militarist histeriye kurban ederek 'yeni' duruma uygun yoğun bir propaganda savaşı başlattılar.

Sınırlı sayıda milletvekili dışında silahlanma lehine açıklamalar yapan sol parti yönetimi de rezil bir duruma düştü ve emperyalist savaş ve militarizme 'sol'dan destek verdiler. Partinin önde gelen temsilcisi ve popüler figürü Gregor Gysi devlet TV'si ZDF ekranlarından Batı ve NATO hakkında eleştirel olarak söylediği her şeyin "boşa gittiğini" açıklayarak kapitalist tekellerin militarist programına tam destek verdi. Estirilen militarist rüzgarın önünde utanç verici bir şekilde eğilen Gysi, Belgrad'ın bombalanmasından Afganistan'ın yerle bir edilmesine, Irak işgalinden Libya ve Suriye'nin yıkılmasına, Yemen, Kürdistan ve Filistin'i günü birlik bombalayan batı emperyalist güçlerin, NATO ve müttefiklerinin işlediği savaş suçlarını -her zamandan farklı olarak- dilendirmekten özenle kaçındı/kaçınıyor.

'80'li yıllarda paskalya ve barış yürüyüşlerinde saçlarına taktıkları çiçeklerle yer alan Yeşillerin eş başkanlarının yerini alan şimdiki eş başkan ve Dışişleri bakanı Annalena Baerbock saçına çiçek takmak yerine kafasına geçirdiği miğferle panzerlerin önünde pozlar vererek tam bir utanmazlıkla savaş kışkırtıcılığı yapıyor.

Diğer eş başkan Ekonomi Bakanı Robert Habeck ise Paskalya yürüyüşçülerine pasifizmin şu anda "uzak bir rüya" olduğunu vaaz ediyor. Ukrayna'nın (özünde ABD emperyalizminin savaş politikasının) silah göndermek dahil her alanda desteklenmesi gerektiğini söyleyen bu 'yeşil' politikacı sermayenin aktif hizmetçisi olarak barışı reddederken silahlanma, militarizm ve savaşa tam destek veriyor. Saldırganlık kervana katılan Liberal partili (FDP) Alexander Graf Lambsdorff bir adım daha ileriye giderek, "Bu tür yürüyüşleri organize eden insanlar aslında pasifistler değil, Putin'in beşinci kolu" diyerek militarizm ve savaş karşıtlığını tiksinti verici yalanlarla karalamaya çalışıyor.

Liberaller ve Yeşiller üzerinden başlatılan bu saldırganlığa 'sivil' örgüt temsilcileri ve medya grupları da katılarak suça ortak oldular. Yani sermayenin bütün aparatları koro halinde militarizm ve savaş histerisini kışkırtmaya devam ediyor.

Ukrayna'daki savaş aynı zamanda Alman barış hareketi için de zorluklar yaratıyor diyerek 'hayıflanar' Leibniz Enstitüsü Hessen Barış ve Çatışma Araştırmaları Vakfı'ndan (HSFK) araştırmacı Claudia Baumgart-Ochse,"Silahsız barış yaratın" sloganın şu anda "naif" olduğunu iddia ediyor. Bu savaş çığırtağı 'sivil' aktivist, savaş karşıtlarına, "İnsanlara so-

kağa kiminle çıktıklarını, eylemleri kimin organize ettiğini ve protestonun nedenlerinin neler olduğunu dikkatlice düşüncelerini" hatırlatıyor. Savaş baronlarının kuklası gibi konuşan bu zat aklınca paskalya yürüyüşçülerine gölge düşürmeye çalışıyor.

Aşağı Saksonya'nın SPD'li İçişleri Bakanı Boris Pistorius ise polis yetkililerine gönderdiği bir kararnamede Paskalya yürüyüşlerinde SSCB bayrağının (orak-çekiçli bayrak) taşınmasının yasaklandığını bildirerek provokatif bir ortam hazırladı.

Savaş borazanlığı yapan sermaye medyası da sahibinin sesi olduğunu bir kez daha ispatladı. Örneğin Stuttgarter Zeitung şunları yazdı:

"Ülkedeki güvenlik yetkililerinin bilgisine göre, aşırı solcular, savaşın başlangıcından bu yana Ukrayna'da savaş karşıtı gösterileri baltalıyor. Sadece Rus saldırganlık savaşını kınamıyorlar... NATO, ABD ve federal hükümeti de bazen "savaş çığırtağı yapmakla suçlanıyor."

"İçişleri Bakanı (Baden-Württemberg) Thomas Strobl (CDU), aşırılık yanlılarının gösterilerde siyasi mesajlarını kendi müşterilerinin ötesine taşıyarak aynı zamanda yeni destekçiler kazanmaya çalıştığı konusunda uyardı" diye yazan bu aynı gazete, egemenlerin anti-militarist

hareketin güçlenmesinden duydukları endişeyi dile getiriyor.

Hitler faşizminden sonra en büyük silahlanma kampanyasını başlatan trafik lambası koalisyon (SPD, Yeşiller, Liberaler) hükümetinin estirdiği militarist havada gerçekleşen Paskalya yürüyüşleri 'sivil' kurumlar, partiler, medya grupları ve devletin karalama ve provokasyonlarına maruz kaldı. Ancak gözden düşürme ve korku iklimi yaratarak katılımlı düşürme çabalarına rağmen Almanya çapında 130 ayrı yerde eylemler gerçekleştirildi. Eylemlerin yaygınlığı, savaşa ve militarizm karşıtı içerik, geçen yıllara göre katılımlın daha kitlesel olması, gerici-militarist saldırganlığın boşa çıkartıldığını gösteriyor.

Gerici saldırganlardan Liberal partili Lambsdorff'un 'beşinci kol' suçlamalarına yanıt veren Frankfurt Paskalya Yürüyüşü Komitesi sözcüsü Willi van Ooyen şunları söyledi: "Bay Lambsdorff, açıkçası hala Stalingrad'ın intikamını alması gerektiğine inanan bir aile geleneğinin parçasıdır." Sözcü, bu yılki Paskalya yürüyüşçülerinin Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik saldırısını oybirliğiyle kınadıklarını, ancak agresif iç siyasi tartışmaları ve Ukrayna'ya sürekli silah gönderilip savaşa körükle gidilmesini de reddettiklerini belirtti. Sözcü, bu süreçte barış hareketinin kendisini "önemli ölçüde güçlendirmiş olduğunu" belirtti.

Paskalya yürüyüşlerinde yapılan konuşmaların çoğunda anti-kapitalist içerik oldukça zayıftı. Konuşmalarda daha çok barışçıl ticaret, müzakereler, diplomasi, silahsızlanma ve yumuşama yoluyla barışçıl bir Avrupa'ya katkıda bulunabilme hayalleri dile getirildi. Bununla birlikte 100 milyar avroluk silahlanma fonunun açıklanmasından sadece altı hafta sonra ve yoğun ideolojik ve politik saldırılar altında gerçekleştirilen Paskalya yürüyüşleri Almanya'ya egemen kılınmak istenen militarist-ırkçı savaş histerisinin geriletilmesi bakımından önemli imkanlar yarattı. Bu olguyu Rothe Fahne, Junge Welt gibi yayın organlarında çıkan haber-yorumlar, yürüyüşlere katılarak yerinde yaptığımız gözlemler ve Kızıl Bayrak'a gelen haberler de doğruluyor.

Şimdi esas olan bu hareketi daha ileri bir düzeye taşıyabilmektir.

Emperyalist savaş emekçiler için arta

Ukrayna'daki emperyalist savaş ABD ve NATO'nun körüklemeye çabalarının etkisiyle uzayacak ve ekonomik, siyasi ve sosyal etkileri daha da uzun süreli olacak. ABD'nin sadece 24 Şubat 27 Mart arasında Ukrayna'ya gönderdiği silah miktarı 4.77 milyar buldu. Diğer Batılı ülkelerin gönderdikleriyle bu miktar 5.69 milyar dolara çıkıyor. ABD sarsılan tek kutuplu dünya hegemonyasını koruma stratejisi çerçevesinde bu savaşı uzatarak rakibi Rusya'yı zayıflatmayı, NATO ve müttefiklerini konsolide etmeyi ve uzun vadede de Çin'le hesaplaşmaya hazırlanmayı amaçlıyor. ABD'nin emperyalist hegemonya planları Ukrayna'daki savaşın alevinin canlı kalmasını gerektiriyor.

Ancak bu savaşın alevleri sadece Ukrayna ve Rusya halklarını yakmakla kalmıyor, tüm dünya halklarına büyük faturalar çıkartıyor. Gelir eşitsizliği ve yoksullukla mücadele alanında çalışmalar yapan ve küresel yoksulluk konusunda çalışmalarıyla tanınan İngiltere merkezli sivil toplum kuruluşu Oxfam (Oxford Açlık Yardım Komitesi) tarafından bu yıl yapılan bir araştırma savaşın dünya halklarını nasıl bir sefalet faturası çıkartacağını gözler önüne seriyor.

21 bağımsız yardım kuruluşunun oluşturduğu bir konfederasyon olan Oxfam'ın Nisan 2022 tarihli raporuna göre, Covid-19 pandemisinin yol açtığı hasarlar sürerken, buna eklenen Ukrayna savaşıyla dünyanın yoksullarının yaşadığı kriz bir çöküşe dönüşecek.

Oxfam'ın araştırmasının ortaya koyduğu sonuçlara göre gıda fiyatlarındaki artış, 2022 yılında aşırı yoksulluk ve açlık içinde yaşayan insan sayısının 263 milyon kişi daha artmasına yol açacak. Böylece uluslararası ölçekte günlük 1.90 doların altında bir gelir ile yaşamaya çalışan aşırı yoksul nüfus 860 milyon kişiye tırmanacak. Şu anda dünyada 3.3 milyar insan günde 5.5 dolar olan yoksulluk sınırının altında yaşıyor. Yani dünya nüfusunun yarısı yoksulluk sınırının altında yaşam savaşı veriyor. Savaş bu sayının hızla daha da artmasına yol açacak.

2022 yılında dünyanın en yoksul ülkelerinin yapması gereken dış borç ödemeleri 43 milyar dolar. Bu para yoksul ülkelerin yıllık gıda ithalatı ile sağlık için yapmaları gereken kamu harcamaları toplamının yarısına eşit. Düşük gelirli

ülkelerin 2021 yılındaki borç ödemeleri, sağlık, eğitim ve sosyal koruma alanındaki toplam harcamalarının 1.71 katıydı. Afrika ülkelerinin dış borç ödemeleri, eğitim harcamalarının 2.2 katı, sağlık harcamalarının 8.6 katı, sosyal koruma harcamalarının 20.7 katıydı.

Savaş ve ABD'deki faiz artışıyla doların değerinin yükselmesi, yoksul ülkelerin dışarıdan ithal etmek zorunda olduğu enerji, ilaç ve gıda ithalatının maliyetinin katlanmasına yol açacak. Bu aynı zamanda yoksul ülkelerin dış borçlarının da iyiden iyiye artması anlamına geliyor.

Sonuç, özellikle gelişmekte olan ülkelerin hükümetlerinin kemer sıkma politikalarına ağırlık vermeleri olacak. Kemer sıkma politikaları ücretleri törpüleyecek, sağlık, eğitim ve sosyal destekleri kısacak, cinsiyet eşitsizliği artacak ve kadınlar daha fazla zarar görecek.

IMF'NİN ÖRTÜLÜ İTİRAFI: SAVAŞ YOKSULLAR İÇİN YIKIM DEMEK

Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) her yıl Nisan ayında yapılan ilkbahar toplantıları için hazırladığı raporlar da savaşın emekçiler ve dünyanın yoksul halkları için bir yıkım anlamına geldiğini dolaylı ve örtülü bir şekilde itiraf ve kabul ediyor.

IMF ilkbahar toplantıları için Dünya Ekonomik Görünümü Raporu, Küresel Finansal İstikrar Raporu ve Maliye Raporu adıyla üç kapsamlı rapor yayınlıyor. Dünyada genel ekonomik gidiş, finans

piyasalarındaki durum, ülkelerin maliye politikaları ve bütçe dengelerindeki gelişmelerin değerlendirildiği bu raporların üçü de örtülü bir biçimde Ukrayna savaşının yol açabileceği ağır tahribatı kabul etmek zorunda kalıyor.

IMF Dünya Ekonomik Görünümü raporunun daha başında, küresel ekonomik gidişin Ukrayna savaşı ile belirgin şekilde kötüleştiği tespitini yapıyor. IMF bu tespite bağlı olarak sadece üç ay önce Ocak ayında yaptığı küresel büyüme tahminlerini ciddi ölçüde aşağı çekti. Ocak ayında küresel büyüme hızının bu yıl yüzde 4.4'ü bulacağı hesaplanıyordu. Ukrayna savaşının etkisiyle üç ay içinde büyüme tahminini 0.8 puan düşürerek, yüzde 3.6 olarak açıkladı. 2021 yılı dünya ekonomik büyümesinin yüzde 6.1 olduğu dikkate alınırsa, bir yılda dünya ekonomik büyüme hızında çok ciddi bir düşüş meydana gelecek. IMF Ocak ayında yaptığı 2023 yılı büyüme tahminini de 0.2 puan aşağı çekerek yüzde 3.6'ya indirdi.

IMF büyüme tahminlerini aşağı çekerken, enflasyon tahminlerini ise yükseltti. Gelişmiş ülkelerdeki 2022 yılı enflasyon tahminini Ocak ayında yaptığı tahmine göre 1.8 puan artırarak yüzde 5.7'ye, gelişmekte olan ülkeler için yaptığı tahmini ise 2.8 puan artırarak yüzde 8.7'ye çıkardı.

IMF, üç ay önce Ocak ayında yaptığı analizlerde Omricon varyantının etkisinin kısa ömürlü olmasını ve yılın ikinci çeyreğinden itibaren küresel ekonomik

canlanmanın güçleneceğini hesaplıyordu. Ama Ukrayna savaşı bu hesapları bozdu. İki ülke ekonomisinde savaşın yarattığı tahribat, Ukrayna'daki insani trajedi ve milyonlarca insanın başka ülkelere göç etmesinin yanısıra Rusya'ya uygulanan yaptırımların etkileri küresel ekonomide gidişi tersine çevirdi.

Küresel tedarik zincirlerinde ciddi darboğazlar oluşmaya başladı ve bu küresel üretime darbe vuracak. Yüksek enflasyon sorunu, dünya ölçeğinde daha yaygın, daha güçlü ve daha kalıcı olacak. Ülkelerin enflasyona karşı faiz oranlarını artırmaları, piyasadaki parayı kısmaları ekonomik toparlanmaya darbe vururken, işsizlik ve yoksulluğu artıracak.

Üstelik IMF'nin bu tahminleri savaşın Ukrayna ile sınırlı kalacağı, Rusya'ya yönelik ambargoların enerji sektörünü de kapsayacak şekilde genişlemeyeceği ve pandeminin sağlık ve ekonomik etkilerinin hafifleyeceği gibi iyimser varsayımlara dayanıyor. Bu iyimser varsayımlarının dışına çıkıldığı ölçüde, dünya ekonomik büyüme hızı daha da aşağılara inecek. IMF olumsuz gelişmelerin artması halinde küresel büyümenin yerini ekonomik daralmanın alabileceği tespitini de yapıyor ve buna yüzde 8 olasılık tanıyor.

Ayrıca savaş ekonomik ve sosyal alanda böylesini yıkıcı sonuçlar doğururken pandeminin hala sürüyor olduğunu da unutmamak gerekiyor. Bu koşullar altında pandeminin tekrar yükselme eğilimine girmesinin insani ve toplumsal tahribatı çok daha yüksek olacak.

Savaşın ekonomik etkileri şimdiden küresel ölçekte yayılıyor ve dünyanın her yanındaki ülkeleri etkiliyor. Deprem merkezli Ukrayna ve Rusya ama sarsıntı tüm dünyayı etkileyecek. Özellikle ham madde piyasası, ticaret ve uluslararası finansal ilişkilerdeki gelişmelerin etkisi büyük olacak.

Rusya dünyanın en önemli petrol, doğalgaz ihracatçılarından birisi. Avrupa Birliği doğalgaz ithalatının yüzde 45'ini, petrol ithalatının yüzde 10'unu Rusya'dan yapıyor. Avrupa enerji sektörü, doğalgaz ihtiyacının yüzde 40'unu, kömür ihtiyacının ise yüzde 50'den fazlasını Rusya'dan alıyor.

Avrupa Komisyonu'nun Rusya'dan doğalgaz alımını yıl sonuna kadar yüzde 70 azaltma kararı, Avrupa'da ekonomik

an sömürü, sefalet ve baskı demektir

Fikri Tomurcuk

büyüme hızını aşağı çeken bir faktör olacak. Bu işin kazananı da Avrupa pazarında Rus doğalgazının yerini almaya hazırlanan ABD kaya gazı üreticisi petrol tekelleri olacak.

Rusya ayrıca sanayi açısından temel önemde bazı metallerin de küresel ölçekte en önemli tedarikçilerinden birisi. Rusya'nın ihracatının kısıtlanması özellikle dünya ölçeğinde yenilenebilir enerji cihazları üretiminde aksamalara yol açacak. Aynı durum bilişim teknolojisinin en önemli girdisi olan yarı-iletken üretiminde de sözkonusu olacak. Bu durum yonga (chip) üretimindeki sıkıntıları artıracak. Yonga üretimindeki sıkıntılar otomotiv başta olmak üzere en önemli sanayi dallarını doğrudan etkiliyor.

EN BÜYÜK TAHRİBAT GIDADA

Ayrıca Ukrayna ve Rusya dünyanın en büyük buğday ve mısır ihracatçıları durumunda. Rusya ve Ukrayna birlikte dünya buğday ihracatının dörtte birini, mısır ihracatının yedide birini, ayçiçek yağı ihracatının dörtte üçünü gerçekleştiriyor. Bu nedenle dünya gıda ihtiyacının karşılanmasında Rusya ile Ukrayna'nın kritik bir yeri var. Savaş her iki ülkede de tarım üretiminin çok ciddi boyutta azalmasına yol açacak. Rusya'ya uygulanan ticari ve finansal ambargolar Rusya'nın tarım ürününü ihracatını da etkileyeceğinden sıkıntı daha da büyüyecek.

Tahıl pazarındaki bu sıkıntı, tüm dünyada zaten yükselmekte olan gıda enflasyonunu iyice yoldan çıkardı. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nün geniş tabanlı gıda fiyatları endeksi tarihi rekor düzeye yükseldi.

Ukrayna ve Rusya'nın tarım ürünü ihracatındaki tıkanıklıktan, en çok bu iki ülkeden tarım ve gıda ürünleri almakta olan Avrupa, Kafkasya, Orta Asya, Ortadoğu, Kuzey Afrika ve Sahra-altı Afrika ülkeleri etkileniyor.

Savaşın gıda fiyatlarına etkisi sadece Rusya ve Ukrayna'nın üretim ve ihracatında yolaçtığı düşüşten ibaret değil. Gıda fiyatlarındaki yükselişi besleyen nedenlerden birisi de gübre üretimindeki sıkıntılar ve fiyatlarındaki artış. Rusya ile Belarus, küresel gübre ihracatının beşte birini gerçekleştiriyor. Rusya ile Belarus'un küresel ihracattaki payı potasyumlu gübrelerde üçte bire kadar yük-

seliyor. Nitrojen bazlı gübrelerde de bu iki ülkenin belirleyici bir yeri var. Nitrojen bazlı gübre üretimi için doğalgaz, potasyumlu gübrelerin üretimi için maden gerekiyor. Bu yüzden diğer ülkelerin, Rusya'dan hammadde ithal etmeden gübre üretimlerini arttırabilmeleri de mümkün değil.

Küresel gübre fiyatları son 12 ayda dolar bazında yüzde 80 dolayında yükseldi. Savaş, gübre fiyatlarındaki artış iyice ateşleyecek. Gübre fiyatlarındaki artış ve tedarik sıkıntısı Brezilya, Hindistan, ABD gibi dünyanın en büyük tarım üreticilerinin yanısıra tarım üretimleri gübre ithalatına bağımlı olan düşük gelirli ülkeleri, en çok da yoksul Afrika ülkelerini etkileyecek.

Küresel düzeyde yükselen gıda ve petrol fiyatları, Amerika ve Asya kıtasındaki düşük gelirli toplum kesimlerini de olumsuz etkileyecek.

Küresel üretim zincirlerinin birbirleriyle bağlantısı yüzünden bir yerde ortaya çıkan üretim veya tedarik sıkıntısı, zincirleme olarak birçok sektör ve ülkeyi etkiler hale geliyor. Bu yüzden savaşın küresel etkileri sadece petrol, doğalgaz ve buğdayla sınırlı kalmayacak.

Doğu Avrupa ve Orta Asya ülkelerinin çoğunun Rusya ile güçlü ticaret ilişkileri var. Bu ülkelerin vatandaşlarından hatırı sayılır bir bölümü Rusya'da çalışıyor ve bunların ülkelerine gönderdikleri paralar, Orta Asya ve Doğu Avrupa ekonomileri için önemli bir katkı sağlıyor. Rusya'ya uygulanan yaptırımlar ve Rusya ekonomisinde ortaya çıkan sarsıntı, bu yüzden Doğu Avrupa ve Orta Asya ülkelerini de etkileyecek. Ayrıca başta Polonya olmak üzere Romanya, Moldova ve Macaristan'a göç eden 4.5 milyon Ukraynalı da bu ülkeler için önemli bir ekonomik ve sosyal yük oluşturacak.

Ayrıca Rusya'ya uygulanan ambargoların beklenen bir sonucu da Rusya'nın yapacağı borç ödemelerinde yaşanacak aksamalar. Bu aksamalar zincirleme etkiyle küresel finans sisteminde ve küresel üretim zincirlerinde ödemelerde tıkanıklıklar yaratacak. Bunun yaratacağı sarsıntıların ne boyutta olacağı şu anda kestirilemiyor.

Savaş öncesinde pandemi nedeniy- le zaten küresel üretim ve tedarik süreçlerinde sıkıntılar ortaya çıkmış ve bu

durum dünya ölçeğinde enflasyon sorununu beslemişti. Savaş bu gidişi iyice alevlendirecek.

SAVAŞ TÜM DÜNYADA ENFLASYONU İYİCE AZDIRACAK

Bu süreçte enflasyonu 40 yılın en yüksek düzeyine çıkan ABD'nin faizlerini yükseltmeye başlaması, gelişmekte olan ülkelerin ekonomik sıkıntıları daha da artıracak. ABD'deki faiz artışı, küresel sermaye hareketlerini etkileyecek ve uluslararası fonların ABD'ye akmasına ve doların değerinin yükselmesine yol açacak. Bu gelişme sıcak paraya bağımlı hale gelen gelişmekte olan ülkelerin ekonomisinde sarsıntılara ve enflasyonun daha da yükselmesini yol açacak. Bu durum Ukrayna savaşına bağılı olarak ortaya çıkan petrol ve buğdaydaki küresel tedarik sıkıntısı ile birleşince, tüm dünyada, özellikle de gelişmekte olan ülkelerde geniş emekçi kitleleri için derin ve yaygın bir yoksullaşma ve ağır bir açlık sorunu yaratacak.

Salgın koşullarında ülkelerin bütçe dengeleri bozuldu. Ekonomiler toparlanmadan Ukrayna savaşının olumsuz etkileri devreye girdiği için ülkelerin mali yapıları iyice bozulacak. Bu durum gelişmiş ülkeler dahil tüm ülkelerde sosyal destekler ve hizmetlere ayrılan kaynakların kısılması sonucunu doğuracak.

Tüm dünyada silahlanma harcamalarının artışa geçmesi, bu durumu daha da ağırlaştıracak.

Gelişmekte olan ülkelerin 2022 yılında 310 milyar dolar dış borç ödemesi var. ABD'de artan faizler ve küresel olarak yükselen enflasyona paralel olarak gelişmekte olan ülke paraları ciddi ölçüde değer kaybetti. Böylece dış borç ödemelerinin yoksul ülkelere olan faturası katlandı.

Bu koşullar altında IMF ile anlaşma yapmak zorunda kalan ülke sayısı giderek artıyor. IMF kapisına giden ülkeler IMF'nin klasik kemer sıkma programlarını uygulama şartıyla karşılaşıyorlar.

İlave kemer sıkma programları IMF anlaşması olmasa da hızla yaygınlaşan bir eğilim. Oxfam'ın raporunda yer alan bilgilere göre, bu yıl 159 ülke tüketim vergilerini artırma, kamu sektöründe ücretleri düşürme ve sosyal hizmetlerde kısıntı gibi yollarla kamu harcamalarının

milli gelire oranını düşürmeyi planlıyor.

Yükselen enflasyon ve düşen büyüme hızı karşısında sermaye iktidarlarının çözümlü, sömürüyü artırma, işten çıkarma, çalışma koşullarını ağırlaştırma ve ücret düzeylerini aşağı çekme olacak. Yavaşlayan ekonomik büyüme ve artan silahlanma harcamalarıyla artan bütçe açıklarının faturası vergiler, zamlar, sosyal hizmetler ve desteklerde kesintiler yoluyla emekçilere çıkartılmaya çalışılacak.

Yoksullaşma ile paralel giden savaş kışkırtıcı politikaların kaçınılmaz bir devamı olarak tüm ülkelerde sermaye iktidarları, emekçi halk üzerindeki siyasi baskıları arttırmaya, toplumsal kimlik çatışmalarını körüklemeye yönelecekler.

Tüm ülkelerde emekçiler savaşın ağır faturaları ile karşı karşıya kalırken, savaşın garantili kazananlar tarafında ilk sırada başta ABD silah devleri olmak üzere uluslararası silah tekelleri olacak.

Pandemi döneminde servetlerini katlayan diğer tekeller ve dünya dolar milyarlarlarının de karlarını arttırmaya devam edeceği açık. 2021 yılında ABD şirket karları yüzde 37 ile enflasyondan kat kat hızlı arttı. İşçi ücretleri azalırken şirket hissedarlarının eline geçen kar payları 2021'de yüzde 16.8 artarak 1.47 trilyon dolara ulaştı. Bunun başını da madencilik ve finans şirketleri çekti. En büyük 25 petrol ve doğalgaz şirketinin karı 205 milyar doları buldu.

Oxfam'ın verilerine göre, dünyanın en zengin 10 adamının serveti pandemi yıllarında ikiye katlandı. Dünyadaki 2 bin 755 dolar milyarderinin servetinde Covid-19 salgını döneminde meydana gelen artış, daha önceki 14 yılın toplamında gerçekleşen artıştan bile fazla oldu.

Emperyalist savaş bu vahşi çelişkinin daha da derinleşmesinden başka bir sonuç doğurmayacak. Bir yanda ölümler ve zorunlu göçler, diğer yanda tüm ülkelerde sömürü, yoksulluk, açlık ve baskılar artarken, karşı cepheye tekellerin ve büyük sermaye sahiplerinin karları ve servetleri katlanarak artacak.

Bu koşullar altında emperyalist savaşa ve savaş kışkırtıcılığına karşı mücadele, tüm ülkelerde emekçi halk kitleleri için kapitalist sömürüye, artan yoksulluk ve sefalete, baskılara karşı mücadelenin en güncel ve doğrudan bir parçası haline gelmiş bulunuyor.

Ukrayna savaşı ve silahlanma yarışı

Fikri Tomurcuk

Ukrayna'daki savaş, jeopolitik sonuçları ve etkileri açısından Suriye, Libya, Yemen'deki savaşlardan çok farklı sonuçlar doğuracak. Ukrayna'da bir gün silahlar sussa bile uluslararası dengelerin yeniden şekillenmesi yolunda gerilim ve çatışma sürecek.

Süren çatışma halinin ilk yansıdığı alan dünya ölçeğinde silahlanma yarışının hızlanması olacak. Silahlanma alanında zaten kötü olan dünyanın gidişatı, iyiden iyiye tehlikeli bir hal alacak.

Tüm dünyada silahlanma alanındaki gelişmeleri yakından izleyerek raporlaştıran Stockholm Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü'nün (SIPRI) verileri ve raporları silahlanmadaki tehlikeli gidişin resmini ortaya koyuyor.

SIPRI verilerinin ortaya koyduğu birinci gerçek, dünyadaki silahlanma yarışının bir numaralı belasının ABD olduğudur. ABD silah üretiminden nükleer bomba sayısına, bütçe harcamalarından silah ihracatına kadar silahlanma yarışının her kulvarında rakibi veya müttefiki olan tüm ülkelerden kat kat önde gidiyor.

SIPRI verilerine göre 2020 yılında dünyada askeri harcamalar, Covid-19'un ekonomik ve sosyal tahribatına rağmen artmaya devam etti ve 1.98 trilyon doları buldu. Askeri harcamalar bir önceki yıla göre yüzde 2.6, 2011 yılına göre ise yüzde 9.3 arttı. Askeri harcamaların dünya gayrisayfi hasılasındaki payı 0.2 puanlık artışla yüze 2.4'e çıktı. Askeri harcamaların payındaki bu artış 2009 küresel krizinden sonraki en yüksek artış oldu.

Askeri harcamalar Afrika'da yüzde 5.1, Avrupa'da yüzde 4, Amerika kıtasında yüzde 3.9, Asya ve Okyanusya'da yüzde 2.5 arttı

2020'deki askeri harcama artışında ABD'nin etkisi büyük. ABD askeri harcamalarının dört yıl üst üste kesintisiz bir şekilde artırdı ve 2020 yılında yüzde 4.4'lük artışla 778 milyar dolara tırmandı. ABD'nin askeri harcamaları kendinden sonra dünyanın en fazla askeri harcama yapan 11 ülkesinin toplamından bile daha fazla.

İkinci sıradaki Çin'in 2020 yılındaki askeri harcamaları 252 milyar dolar düzeyinde. Çin'in askeri harcamaları 26 yıldır sürekli artıyor olmasına rağmen, ABD'nin üçte birinden bile az.

2020 yılı silahlanma harcamalarında

üçüncü sırada gelen Hindistan'ın askeri harcamaları yüzde 2.1 artışla 72.9 milyar dolar oldu.

ABD'nin silahlanma yarışındaki en eski rakibi Rusya ise ancak dördüncü sırada yer alıyor. Rusya'nın 2020 yılı askeri harcamaları yüzde 2.5 artışla 61.7 milyar dolar oldu. Rusya Covid-19'un etkileriyle mücadeleye kaynak ayırmak için askeri bütçesinde belirlenenden daha düşük harcama yaptı. ABD'nin 2020 yılı askeri harcamaları Rusya'nın 12.6 katı düzeyde.

Beşinci sırada ise ABD'nin NATO içindeki en yakın müttefiki İngiltere geliyor. İngiltere 2020'de askeri harcamalarını yüzde 4.2 artırarak 59.2 milyar dolara çıkardı.

DÜNYA SİLAHLANIYOR, ABD KAZANIYOR!

ABD silahlanma harcamalarında olduğu gibi silah ihracatında da açık ara başta gidiyor. 2017-2021 arasındaki beş yıllık dönemde en fazla ihracat yapan ülkeler ABD, Rusya, Fransa, Çin ve Almanya şeklinde sıralanıyor. 2017-21 döneminde tüm dünyada gerçekleşen silah ihracatının yüzde 77'sini bu 5 ülke gerçekleştirdi. Tabii ki silah ihracatında aslan payı ABD'nin elinde. ABD tüm dünya silah ihracatının yüzde 39'unu tek başına gerçekleştiriyor. ABD'nin silah ihracatı, 2017-21 döneminde bir önceki beş yıllık

döneme göre yüzde 14 arttı. ABD bu sürede silah ihracatındaki payını da 7 puanlık bir artışla yüzde 32'den yüzde 39'a çıkardı.

ABD silah sattığı ülke sayısı açısından da açık ara önde bulunuyor. 2017-21 döneminde ABD 103 ülkeye silah sattı. ABD'nin silah ihracatında savaş uçakları yüzde 62 ile en ağırlıklı paya sahip. Yüzde 17'sini füze, yüzde 10'unu ise silahlı araçlar oluşturuyor.

ABD'nin silah ihracatının Ortadoğu payı yüzde 47'den yüzde 43'e gerilemekle birlikte en büyük pazar konumunu sürdürdü. Asya ve Okyanusya bölgesinin payı da yüzde 35'ten yüzde 33'e geriledi. Buna karşın ABD'nin Avrupa'ya silah ihracatı yüzde 104'lük bir sıçrama kaydetti ve Avrupa'nın payı yüzde 18'e çıktı.

ABD'nin toplam silah ihracatındaki artışta Suudi Arabistan, Avustralya, Güney Kore ve Japonya'nın yaptığı alımlar başı çekti. 2017-21 döneminde ABD'nin Suudi Arabistan'a silah ihracatı yüzde 106, Avustralya'ya ihracatı yüzde 78, Güney Kore'ye yüzde 66 ve Japonya'ya yüzde 173 arttı.

ABD'nin mevcut siparişleri, silah ihracatındaki artışın önümüzdeki yıllarda da süreceğini gösteriyor. 23 ülkeye yapılacak olan toplam 600 F-35 savaş uçağı ve 278 muharip savaş uçağı satışı, bunun ana gövdesini oluşturacak.

Buna karşın ABD'nin küresel rakipleri olan Rusya ve Çin'in silah ihracatları azaldı. Aynı dönemler arasında Rusya'nın silah ihracatı yüzde 26, Çin'in ihracatı ise yüzde 31 düştü. Silah ihracatı pazarında Rusya'nın payı yüzde 24'ten 19'a, Çin'in payı ise yüzde 6.4'ten yüzde 4.6'ya geriledi.

Silah ihracatında ikinci ülke olan Rusya ile ABD arasındaki makas bu sürede iyice açıldı. 2012-16 döneminde ABD'nin silah ihracatı Rusya'dan yüzde 34 daha fazla idi. 2017-21 döneminde bu fark yüzde 108'e fırladı.

Almanya'nın silah ihracatında da yüzde 19'luk bir düşüş meydana geldi ve payı yüzde 5.4'ten yüzde 4.5'e indi. Buna karşın NATO'nun önde gelen silah üreticilerinden Fransa'nın ihracatı yüzde 59'luk bir sıçrama gerçekleştirdi. Fransa'nın dünya silah ihracat pazarındaki payı yüzde 6.4'ten yüzde 11'e tırmandı.

En büyük ithalatçılar ise Hindistan, Suudi Arabistan, Mısır, Avustralya ve Çin. Bu 5 ülke dünya silah ithalatının yüzde 38'ini gerçekleştirdi.

Hindistan, silah ithalatı 2017-21 döneminde bir önceki 5 yıla göre yüzde 21 azalmasına rağmen birinciliğini korudu. Hindistan'ın silah ithalatındaki payı yüzde 14'ten yüzde 11'e geriledi. Buna karşın ithalatta ikinci sıradaki Suudi Arabistan silah ithalatını yüzde 27 artırarak

payını yüzde 8.2'den yüzde 11'e çıkardı.

Bölgesel olarak en büyük silah alıcısı Asya ve Okyanusya oldu. Dünya silah ithalatının yüzde 43'ünü Asya ve Okyanusya ülkeleri yaptı. İkinci sırada dünya silah ithalatından yüzde 32 pay alan Ortadoğu bölgesi yer alıyor. Silah ithalatında Afrika'nın payı yüzde 5.8, Amerika kıtasının payı yüzde 5.5 oldu.

2017-21 döneminde Avrupa'nın silah ithalatı bir önceki 5 yıllık döneme göre yüzde 19, Ortadoğu'nun ithalatı ise yüzde 2.8 arttı.

ABD ve NATO'nun körüklemesiyle Avrupa ile Rusya arasında giderek artan gerilim, Avrupa'nın silahlanmayı hızlandırmasında temel etken oldu. Gerilimi kızıştıran ABD Avrupa'nın silah ithalatında yüzde 54 ile aslan payını kapı. Ayrıca Avrupa ülkeleri kendi yerli silah üretimlerini de hızlandırdılar.

Avrupa'da askeri ithalat artışında başı İngiltere, Norveç ve Hollanda çektii. 2017-21 döneminde İngiltere'nin silah ithalatı yüzde 74, Norveç'in ithalatı yüzde 343, Hollanda'nın ithalatı ise yüzde 116 arttı. Bu üç ülke 2017-21 döneminde ABD'den 71 F-35 savaş uçağı aldı.

NÜKLEER TEHDİT BÜYÜYOR

Silahlanma yarışının en tehlikeli ayağı nükleer silahlar cepesinde sürüyor. 2021 yılı başı itibarıyla dünyada nükleer silah sayısı 13 bin 80. Bunların 3 bin 825'i askeri birliklerde konuşlandırılmış durumda. Bunların da yaklaşık 2 bini yüksek operasyonel alarm durumunda tutuluyor. ABD, Rusya, İngiltere, Fransa, Çin, Hindistan, Pakistan, İsrail ve Kuzey Kore'nin elinde nükleer silah bulunuyor.

Nükleer silah kapasitesinde Rusya ile ABD açık ara önde gidiyor. Rusya'nın elinde bin 625'i konuşlandırılmış toplam 6 bin 255 nükleer savaş başlığı, ABD'nin elinde ise bin 800'ü konuşlandırılmış toplam 5 bin 550 nükleer savaş başlığı bulunuyor. Üçüncü sıradaki Çin'in elinde 350 nükleer başlık bulunmasına karşın bunların ne kadarının konuşlandırılmış durumda olduğu bilinmiyor. Fransa'nın 280'i konuşlandırılmış 290 nükleer başlığı, İngiltere'nin de 120'si konuşlandırılmış 225 nükleer savaş başlığı bulunuyor. SIPRI verilerine göre bunların dışında Pakistan'ın 165, Hindistan'ın 156, İsrail'in 90 nükleer savaş başlığı var. Kuzey Kore'nin de 40-50 dolayında nükleer savaş başlığının bulunduğu tahmin ediliyor.

Eskiyen nükleer başlıkların devreden çıkartılmasıyla bir süre öncesine kadar nükleer savaş başlığı stoğunda bir azalma süreci söz konusuydu. Ancak son dönemde nükleer silahlarda yeniden bir artış eğilimi hakim oldu. Başta ABD ve Rusya olmak üzere nükleer silah sayısı ve teknolojisini geliştirmeye yönelik yoğun

programlar uygulanıyor.

YARIŞIN KESİN KAZANANI ABD TEKELLERİ

Dünyanın en büyük silah şirketleri alanında da ABD'nin kesin bir egemenliği var. SIPRI verilerine göre, silah satışında dünyanın en büyük 100 şirketinin 41'i ABD şirketi. Dünyanın en büyük 100 silah üreticisinin toplam cirosunun yüzde 53.7'sine bu 41 ABD şirketi sahip.

Ancak en tepedeki ABD şirketlerinin pazar egemenliği çok daha baskın. Dünyanın en büyük 5 silah şirketinin tamamı ABD şirketi. Dünyanın en büyük 100 silah şirketinin toplam cirosunun yüzde 34.36 bu 5 ABD silah tekeline ait.

Dünyanın en büyük 100 silah şirketi listesine Rusya'dan katılan şirket sayısı 9 ile ABD'nin çok gerisinde. Bu 9 şirketin en büyük 100 şirketin silah satışlarındaki payı yüzde 5, yani ABD şirketlerinin payının onda birinden az.

İlk 100 silah şirketi sıralamasında İngiltere'den 7 şirket var. İngiltere'nin şirket sayısı Rusya'dan az olmakla birlikte 100 şirketin toplam cirosundaki payları yüzde 7.1 ile Rusya'dan daha yüksek.

İlk 100 silah şirketi arasında 6 Fransız ve 5 Çinli şirket bulunuyor. Fransız şirketlerin 100 şirketin cirosundaki payı yüzde 4.7, Çinli şirketlerin payı ise 12.6. Çin ilk 100'e giren şirket sayısı açısından beşinci sırada olmasına karşın, 100 şirketin cirosundan aldığı pay ABD'den sonra ikinci sırada yer alıyor.

ABD'nin dev silah tekelleri silah satışları ülkelerin yanısıra özellikle ABD'de siyasi kararları etkileme gücüne sahip. Sahip oldukları olanaklarla tüm dünyada silahlanma yarışını körükleyecek adımlar atılması için her yolu kullanıyorlar.

Bunlardan birincisi, ABD seçimlerinde hem Cumhuriyetçi Parti'nin, hem de Demokrat Parti'nin seçim kampanyalarını yüklü bağışlarda bulunarak ABD Başkanı, Temsilciler Meclisi üyeleri ve senatörleri etki altına alıyorlar. Silah tekellerinin se-

çim kampanyalarına son 20 yılda yaptığı doğrudan bağışların miktarının 285 milyar doları bulduğu hesaplanıyor.

Silah tekelleri bunun dışında çok kapsamlı bir lobicilik faaliyeti yürütüyorlar. ABD silah tekellerinin silahlanmaya ilişkin siyasi kararları etkilemek için son 20 yılda yaptığı lobicilik harcamaları 2.5 milyar doları buluyor.

Silah tekellerinin silahlanma politikalarını etkilemede kullandığı araçlardan birisi de emekli üst düzey Pentagon subaylarını doğrudan yönetim kurulu üyesi veya icra kurullarının başına getirmek ya da onları lobi faaliyetleri için istihdam etmek. 2000-2010 yılları arasındaki 10 yılda 380 üst rütbeli Pentagon subayı orudaki görevlerinden ayrıldıktan sonraki iki yıl içinde silah tekellerinde yönetim kurulu üyesi, üst düzey yönetici, danışman veya lobici olarak çalışmaya başladılar.

UKRAYNA SAVAŞI SİLAHLANMA YARIŞINI KIZIŞTIRACAK

Ukrayna savaşı, mevcut silahlanma yarışını iyice kızıştırarak daha yıkıcı bir hale getirecektir. Ukrayna savaşının küresel dengelere ve uluslararası siyasete etkisi Suriye, Libya, Yemen'deki çatışmalardan çok farklı olacaktır. Çünkü bu savaş ABD'nin sarsılmakta olan küresel ekonomik ve finansal egemenliğini siyasi askeri adımlarla önleme çabasının doğrudan bir parçasıdır.

ABD, bu çabasının bir parçası olarak hem Rusya'ya, hem de Çin'e karşı ekonomik, siyasi ve askeri çeşitli adımlar attı ve atıyor. ABD'nin silahsızlanmayı öngören bazı uluslararası anlaşmalardan çekilmesi, çeşitli ekonomik ambargolar uygulaması bunun bir parçası. Örneğin orta menzilli füzelerin kısıtlanmasına yönelik anlaşmadan çekilmesi, dünya çapında 80'den fazla ülkedeki 750 askeri üssü ile Çin ve Rusya'yı kuşatma ve askeri tehdit imkanlarını artırma amacına yöneliktir. Avrupa'da Rusya'ya komşu eski Doğu Bloku ülkeleriyle NATO ilişkilerini

geliştirme ve Ukrayna örneğinde olduğu gibi NATO üyeliğini gündeme getirme bu çerçeveye oturuyor.

Ukrayna savaşının başlamasıyla ABD'nin arkasında birleştirmeyi başardığı NATO ve Avrupa ülkelerinin, Rusya'ya ekonomik ambargolar uygulama, döviz rezervlerini dondurma, finans sisteminde dışlama, petrol ve doğal gaz ihracatını engelleme gibi uygulamaları, ABD'nin küresel egemenliğini koruma savaşını yeni bir boyuta taşıyor. Bu nedenle Ukrayna'da silahlar sussa da emperyalist hegemonya alanında savaş hali sürecektir.

Bu durum jeopolitik gerilimleri yükselterek dünyada daha fazla silahlanma eğilimi yaratacaktır. ABD'de Biden yönetimi daha Ukrayna savaşı öncesinde 770 milyar dolarlık askeri bütçe ortaya koymuştu. Bu miktarın daha da artması gündeme gelecektir.

Silahlanma yarışında bugüne kadar pek öne çıkmayan Almanya da askeri harcamalarında 37.6 milyar dolarlık bir artışı gündeme aldı ve "savunma harcamaları" adı altında 100 milyar euroluk ek bir fon oluşturdu. Yeni dönemde silahlanma yarışında Almanya'nın sesinin daha fazla çıkmaya başladığına şahit olacağız.

Baltık ve İskandinav ülkelerinde zaten başlamış olan askeri harcama artışının daha da hızlandığını göreceğiz.

Bu durum dalga dalga dünyanın her yanında silahlanma eğilimini körükleyecek.

Silahlanma harcamalarının artması kaçınılmaz olarak bütçelerden yapılacak sosyal harcamaların kısılmasına yol açacak. Sosyal desteklerin kısıtlanmasını zamlar ve vergi artışları takip edecek. Rusya'ya uygulanan ambargoların bir sonucu olarak gıda ürünlerinden petrole, doğalgazdan stratejik hammaddelere kadar geniş bir alanda yaşanmaya başlayan tedarik sıkıntısı, kıtlıklar ve hayat pahalılığını tüm dünyada artıracak.

Zaten kırılğan bir toparlanma süreci yaşayan dünya ekonomisinin, borç krizine girme ve daha düşük büyüme riski ile karşı karşıya olduğunu Uluslararası Para Fonu ve Dünya Bankası da kabul ediyor.

Emperyalist savaş tamamları çalmaya devam ettikçe, silahlanma yarışını sürdükçe kazanan silah tekelleri olacak. Artan hayat pahalılığı, düşen ücretler, törpülenen sosyal haklar ile fatura tüm ülkelerde emekçilere çıkacak.

Çıkmaza giren emperyalist sistemi rahatlatmak için yükselen savaş tamamlarının sesi tüm ülkelerde işçi sınıfının kapitalizme karşı yükselecek mücadelesiyle kısılmazsa, emekçilere ve tüm insanlığa çıkan fatura giderek daha acılı bir hal alacak.

Dünya işçi sınıfı hareketi tarihinde 1 Mayıs

H. Fırat

1 Mayıs, işçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü, II. Enternasyonal'in 1889 yılındaki kuruluş kongresinde alınan kararının ardından ve 1890'dan itibaren tüm dünyada kutlanıyor. 1 Mayıs'ın sınıfsal bir karakteri var, adı üzerinde işçi bayramı. Enternasyonal bir karakteri var, adı üzerinde işçi sınıfının uluslararası birlik, dayanışma ve mücadeleden söz konusu olan. Devrimci bir karakteri var, bunu daha kökeninde görüyoruz; 1 Mayıs iki dünyayı, emek ve sermaye dünyasını, karşı karşıya koyuyor ve dolaysız bir biçimde sınıf mücadelesi çağrısı içeriyor. Bütün bu açılardan derin bir politik anlamı ve köklü bir tarihi geleceği var 1 Mayıs'ın.

Kökenine baktığımızda tümüyle işçi hareketine dayandığını, buradan malyalanıp doğduğunu görüyoruz. 1 Mayıs işçi hareketinin kendi öz ürünüdür; işçi hareketinin öz sınıfsal dinamizmine dayanıyor, buradan doğuyor tarih sahnesine. Rosa Luxemburg, 1 Mayıs'ın Kökenleri başlıkla makalesinden, bu konuda bize şu bilgiyi veriyor:

“Bir proleter bayram gününü, sekiz saatlik iş gününü elde etme aracı olarak kullanma düşüncesi ilk kez Avustralya'da doğdu. Avustralyalı işçiler, 1856'da, sekiz saatlik işgünü lehinde gösteriler yaparak, toplantılar ve eğlenceler düzenleyerek, hep birlikte bir günlük iş bırakmaya karar verdiler. Bu kutlamanın yapılacağı gün olarak da 21 Nisan tarihi saptandı. Avustralyalı işçiler bu kararı, yalnızca 1856'da uygulamaya niyetlenmişlerdi. Ama bu ilk kutlamanın Avustralyalı proleter kitleler üzerinde çok büyük etkisi oldu, onları canlandırıp yeni bir heyecana yol açtı ve bu kutlamanın her yıl tekrarlanmasına karar verildi.”

Avusturalyalı işçiler 1856 yılında, yani Amerika'daki gösterilerden tam otuz yıl önce, bu tür bir mücadele gününü gündeme getiriyorlar ve bir gelenek halinde sürdürüyorlar.

Kaynağında ve ilk dönem için ekseninde işgününün kısaltılması mücadelesi, daha somut olarak da 8 saatlik işgünü istemi var. Kuşkusuz aynı dönemde işçi sınıfının bir dizi başka sorunu ve bunlardan hareketle istemleri var. Ama çalışma ve yaşam koşullarını düzeltmeye yönelik o günkü mücadelenin ana ekseninde, işgününün kısaltılması, somut olarak da 8

saatlik işgünü istemi var. Bu o dönem için işçi hareketinin en yakıcı istemi.

Bunun da anlaşılır nedenleri var. Sözkonusu olan 19. yüzyılın ikinci yarısı, yani vahşi kapitalizm dönemidir. Çalışma yaşamına kuralızsızlık egemendir ve Kapital'den de çok iyi bildiğimiz gibi, işgünü akıl almaz ölçülerde uzundur. En az 12 saat, bazı sektörlerde 14 saat, tekstil gibi sektörlerde 16 saati buluyor. Bunu en az 6 günlük, kimi durumlarda 7 günlük çalışma haftası tamamlıyor. Kapitalizmin çok zalimane temellerde işlediği, işçi sınıfına kölece çalışmak, açlıktan sürünmek, bütün bir ömrünü böylece tüketmek dışında bir yaşam alternatifi bırakmadığı bir dönem. İşgününün anormal uzunluğu işçiler için yaşamı çekilmez hale getiriyor. İşçi kendini sosyal ve kültürel açıdan bir nebze olsun geliştirebileceği, ailesi, dostları, sosyal çevresi ile birlikte olabileceği zamandan hemen tümüyle değilse bile büyük ölçüde yoksun kalıyor. Bu durumda doğal olarak siyasal yaşama da katılmıyor. Bütün bunlardan bakıldığında, işgünü mücadelesinin neden öne çıktığını anlamak kolaylaşır. İşçi sınıfı vahşi kapitalizme karşı işgününün kısaltılması gibi çok önemli, çok temelli bir halkadan yakalıyor sorunu.

Çok önemli, çok temelli bir halka diyorum; zira işçiler bu mücadelede başarı sağlayamadıkları sürece, işçi hareketinin politik ve örgütsel olarak gelişmesi ve serpilmesi de alabildiğine zora girer.

Partimizin Kuruluş Kongresi'nde, parti programımızın “emeğin korunması” bölümü üzerine tartışmaları sırasında, bunun üzerinde enine boyuna durduk. Biz bugünün Türkiye'si üzerinden bunun ne anlama geldiğini ayrıca da çok iyi biliyoruz. Çoğu durumda işçileri toplantılara, kültürel etkinliklere getirmekte bile zorlanıyoruz, zira uzun çalışma saatleri, artı zorunlu mesailerinden dolayı işçilerin buna vakitleri olmayabiliyor. Normalde işgünü hiç değilse 8 saat olsa, cumartesi-pazar tatil olsa, işçilerin belli zaman dilimleri birbirine denk gelir, bu denk zaman içerisinde işçiler sosyal ve kültürel yaşama, giderek siyasal yaşama zaman ayırabilirler, kendilerine ve ailelerine ayırdıkları zamanın yanısıra.

Oysa bugün durum böyle değil, gitgide de kötüleşiyor. 19. yüzyılın vahşi kapitalizmine yeniden dönmüş durumdayız. Çalışma yaşamındaki kuralızsızlıklar ile çeşitli yollarla uzatılan işgünü bunun göstergesi. İşgününün resmi olarak uzun olması bir yana, daha bir de öylesine düşük ücretler veriliyor ki, böylece işçiler sürekli biçimde mesailere de muhtaç hale getiriliyorlar. Bugünün Türkiye'sinde bir dizi işkolunda işçiler mesailerle birlikte günde 12 saat ve haftada 6 işgünü çalıştırılıyorlar. Demek oluyor ki bu açıdan bugün adeta yeniden 1 Mayıs'ın çıkış dönemine dönmüş bulunuyoruz.

Hala da burjuvazi bunu zorluyor, sistematik biçimde işgününü daha da uzat-

maya çalışıyor. İşçi sınıfının dünya ölçüsünde buna belli bir direnci var, ama sermaye de sürekli bir biçimde zorluyor, daha uzun çalışma saatleri dayatıyor. Belki resmi olarak belli sınırlarda kalıyor bu saldırı, ama fiilen ve özellikle de zorla mesailer vb. yollarla sonuçta aynı kapağa çıkılıyor. İşçi sınıfının güçsüz, örgütsüz, devrimci önderlikten yoksun olduğu, dolayısıyla da mücadele yoluyla bir çıkış bulamadığı bir evrede, zorunlu mesailer işçiler için bir çözüm yolu oluyor, böylece ücret gelirini bir parça daha artırmak olanağı buluyor. İşçilere fazladan yarım işgünü mesai yaptırıyorlar, ama sonuçta ve gerçekte geliri olağan bir işgünü için verilebilecek ücreti aşmıyor. 19. yüzyılın o vahşi koşullarına henüz tümüyle dönmüş olmasak bile bir biçimde yaklaşmış oluyoruz, hiç değilse bir dizi ülkede ve bu arada Türkiye'de.

1 Mayıs'ın kökeninde işgününü kısaltma, daha somut olarak 8 saatlik işgünü mücadelesi var dedim. Bu mücadele 1880'lerin başında ABD'de özel bir ivme kazanıyor. Nihayet 1884 yılında, bir Amerikan işçi kongresinde, iki sene sonrası hedeflenerek, 1886'nın 1 Mayıs'ında, 8 saatlik işgünü için büyük bir eylem günü kararı alınıyor. 1886 1 Mayıs'ında yüzbinlerce işçi ABD çapında greve çıkıyor. Bir dizi kentte gösteriler gerçekleşiyor. Şikago'da 80 bin kişilik görkemli bir işçi gösterisi yapılıyor. Devrimci bir partinin olmadığı koşullarda, işçilerin kendi öz

örgütleriyle, sendikalarıyla, işçi dostu bir takım yayınların etkisi altında gerçekleş-tirdikleri görkemli bir eylem günü oluyor.

Beklenebileceği gibi eylemler saldırı ve provokasyonlarla yüzyüze kalıyor. Katledilen işçiler için izleyen günlerde yeni gösteriler yapılıyor. 4 Mayıs'ta Şikago'da daha büyük bir gösteri yapılıyor, saldırılara ve polis terörüne karşı. Eylemin bitiminde bir provokasyon gerçekleşiyor, polislerle işçilerin içiçe bulunduğu bir yere bomba atılıyor. İşçilerin yanısıra bazı polisler de ölüyor. Ardından polis işçileri kurşunluyor, çok sayıda işçi katlediliyor. Bunu genel bir terör atmosferi izliyor. Çok sayıda işçi tutuklanıyor, bir grup önemli işçi önderi de dahil olmak üzere. Bunlardan dördünün idam edildiğini biliyoruz, tümüyle haksız ve suçsuz yere. Bunun böyle olduğu, eyalet valisinin 1893'te cezayı tüm sonuçlarıyla kaldırmasıyla resmen de tescil ediliyor.

İdam edilen işçi önderlerinden August Spies, idama yürürken, "Mezarlarımızdaki sessizliğimizin bugün boğduğunuz sesimizden çok daha güçlü yankılanacağı gün gelecektir" demişti. Öyle de oldu. Olayların ve idamların uluslararası yankısı büyük oldu. Özellikle de Avrupa'da. O dönem, 1880'li yılların sonuna gelindiğinde, Avrupa'da işçi hareketi önemli bir gelişme kaydetmiş durumdaydı. Sendikalarda ve sosyalist partilerde örgütlü güçlü bir işçi hareketi vardı. II. Enternasyonal'in tam da o sıra kurulması bu açıdan rastlantı değildi.

1889 Temmuz'unda Paris'te II. Enternasyonal'in kuruluş kongresi toplanıyor. Burada Bordeaux'lu bir işçi, ABD'de 8 sa-

atlık işgünü uğruna gerçekleşen 1 Mayıs olaylarının anısına, 1 Mayıs'ın tüm dünyada işçi bayramı ilan edilmesine yönelik bir önerge veriyor. Kongre bu önergeyi kabul ediyor ama, yaygın ve yanlış bir şekilde bilindiği gibi, 1 Mayıs'ı her yıl kutlanmak üzere işçi sınıfının uluslararası birlik, dayanışma ve mücadele günü ilan etmiyor. Bu çağrı sadece bir sonraki yıl için, 1890 yılı için yapılıyor. Ama bu çağrı, bu maya tutuyor, kutlamalar her yıl üzerinden süreklileşiyor. Rosa Luxemburg'un 1913 tarihli makalesinden biliyoruz ki, yirmi yıldan az bir zamanda güçlü bir gelenek haline alıyor. 1 Mayıs artık bir mücadele çağrısı, bir kavga çılgılığı, uluslararası militan bir mücadele günü oluyor.

Devrimci bir partinin önderliğinden yoksun olmak anlamında, kendiliğinden işçi hareketinin bir ürünü 1 Mayıs, bunu bir biçimde ifade etmiş bulunuyorum.

Kuşkusuz dönemin işçi hareketleri içerisinde çeşitli siyasal akımlar var. Nitekim idam edilen işçi önderleri anarşist dünya görüşüne sahipler, yani ideolojik-politik bir kimlikleri var. Ama ortada örgütlü devrimci bir parti ve bunun önderliği altında örgütlü bir işçi hareketi yok. ABD'deki işçi hareketi üzerinden söylüyorum bunu ve şuraya bağlıyorum: 1 Mayıs'ın kökeninde işçi hareketinin bağrından, kendi öz eyleminden çıkmış olmak var. Bu anlamda proleter sınıf niteliği belirgin bir mücadele günüyle karşı karşıyayız.

Öte yandan 1 Mayıs'ın açık seçik bir enternasyonal karakteri var. Uluslararası bir eylem, bir mücadele günü olarak bu onun mayasında var. II. Enternasyonal Paris Kongresi, katledilen Amerikan işçilerin mücadelesi anısına 1 Mayıs'ı uluslararası eylem günü ilan ediyor. Dünyanın dört bir yanında işçiler bu enternasyonal

çağrıya yanıt veriyorlar. 1 Mayıs işçi sınıfının uluslararası birlik, dayanışma ve mücadele günü oluyor. Enternasyonalizmi 1 Mayıs'ın kaynağında, yanı sıra açık tanımında var.

Uluslararası işçi sınıfı hareketi tarihinde kanlı katliamlarla da yoğrulmuş olmak, 1 Mayıs'ın bir başka önemli özelliğidir. Bu da en baştan, daha kaynağında var. Şikago'daki 1-4 Mayıs eylemleri (1986) saldırılara ve kanlı katliamlara hedef oluyor. Bunu bu eylemlere önderlik eden işçi önderlerinin idamı tamamlıyor.

Demek oluyor ki daha kökeninde burjuvazinin işçi hareketini kanla bastırma girişimi var. Ve biz 1 Mayıs'ın tarihçesinden biliyoruz ki, başka zaman dilimlerinde öteki bazı ülkelerde de benzer durumlar yaşanıyor, burjuvazi zaman zaman 1 Mayıs'ı kana buluyor. Bunu 1905'de Fransa'da, 1929'da Almanya'da görüyoruz. Bu ikincisinde, Almanya'da, bir provokasyon saldırısıyla, 32 işçi polis tarafından öldürülüyor ve yüzlerce yaralanıyor. Türkiye'de 1977 1 Mayıs'ını, 37 işçi ve emekçinin katledildiği 1 Mayıs'ı biliyoruz.

Demek ki 1 Mayıs işçi sınıfının sadece mücadelecisi ve enternasyonal bir günü değil, aynı zamanda kanla, katliamlarla yoğrulmuş bir gün. 1 Mayıs şahsında, dünya ölçüsünde işçilerin militan mücadelesiyle ve karşı cepheden burjuvazinin kanlı saldırılarıyla yoğrulmuş, bunlarla mayalanmış, böyle daha derin, daha köklü bir anlam kazanmış bir politik günle karşı karşıyayız.

(EKİM, SAYI: 281, NİSAN 2012)

İsviçre Basel ve Frankfurt'ta TKİP taraftarları ve BİR-KAR çalışanları gerçekleştirdikleri faaliyetler ile 1 Mayıs'ta işçi ve emekçileri mücadeleye çağırdı.

BASEL'DE 1 MAYIS HAZIRLIKLARI

Kimi Türkiyeli devrimci grupların yanı sıra TKİP taraftarlarının da temel bileşeni olduğu, İsviçreli devrimci, ilerici ve anti-faşist grupların ağırlıklı olarak yer aldığı "Anti Kapitalist Blok" 1 Mayıs'ın temel konuları, talepleri ve şiarlarının neler olması gerektiği konularında tartışmalar yürüttü. Bu çerçevede, ortak ana pankart, ortak afiş ve ortak bildiri konusunun içerik ve şiarlarında ortaklaştı. "Kapitalizm kriz ve savaş demektir. Devrimci bir perspektif için!" şiarlı ortak bildiri ve afişler bir hafta önce yaygın olarak kullanılmaya başlandı. Yanı sıra hazırlık çerçevesinde bazı etkinlikler de gerçekleşecek.

Ortak çalışmanın yanı sıra TKİP taraftarları kendi bağımsız çalışmalarını da yürütüyorlar. "Kapitalist sömürüye

Basel ve Frankfurt'ta 1 Mayıs hazırlıkları

ve emperyalist savaşa karşı 1 Mayıs'ta devrim ve sosyalizm mücadelesini büyütmeye" şiarlı TKİP Yurtdışı Örgütü bildirisinin Türkçe ve Almancası posta kutularına dağıtılıyor. Yanı sıra "Kapitalist sömürüye ve emperyalist saldırganlığa karşı 1 Mayıs'a!" şiarlı afiş çalışmasına da başlandı. 1 Mayıs çalışmasına paralel olarak, 8 Mayıs'ta "Onlar devrim tarihimizin kilometre taşıdır, düzene karşı devrim çağrısıdır" şiarıyla yapılacak olan '71 devrimci önderlerini anma etkinliğinin hazırlıkları da sürüyor.

FRANKFURT'TA 1 MAYIS HAZIRLIKLARI

İki yıldan bu yana pandeminin gölgesinde geçen 1 Mayıs, henüz tam anlamıyla geride bırakılmasa bile bu sene pandemi kaygısının nispeten azaldığı bir

atmosferde kutlanabilecek.

1 Mayıs'a sayılı günler kalırken, sınıf devrimcileri de kendi cephelerinden, 1 Mayıs'ın sınıfsal ve devrimci özüne layık kutlanması için hazırlıklarını yoğunlaştırıyorlar. Afiş, bildiri ve çağrı gibi araçlarla emekçilere seslenme faaliyetini sürdürüyorlar.

Bu çerçevede, "Kapitalist sömürüye ve emperyalist saldırganlığa karşı 1 Mayıs'a!" şiarlı, TKİP imzalı afişler Frankfurt'un kimi emekçi mahalleleri ve Rüsselsheim'da yaygın olarak yapıldı. Bunun dışında, BİR-KAR İşçi Komisyonu adına hazırlanan, havaalanı, Gate Gourmet, Opel ve Lufthansa gibi işletmelerin işçilerine seslenen yerel bildirilerin de dağıtımı yapılıyor.

Yine TKİP Yurtdışı Örgütü imzalı, "Kapitalist sömürüye ve emperyalist savaşa

karşı, 1 Mayıs'ta devrim ve sosyalizm mücadelesini yükseltelim!" başlıklı bildirilerin bölgedeki kimi işletmelerde dağıtılması planlanıyor.

Bu seneki 1 Mayıs'ı Ukrayna'da süren emperyalist savaş koşullarında karşıyoruz. Sermayenin, işçi sınıfı içerisindeki kolu olan sendika bürokrasisi, sermaye hükümetinin silahlanma ve militarizmde gemi aziya almasına esaslı bir itirazda bulunmuyor. Aksine, sermayenin dümen suyundan giderek, işçi ve emekçileri onların kirli politikalarının destekçisi yapmak için elinden geleni yapıyor. Önümüzdeki 1 Mayıs'ı da hükümeti destekleme arenasına dönüştürmek istiyorlar.

O yüzden, emperyalist savaşa, kapitalist sömürüye ve ırkçılığa karşı bu seneki 1 Mayıs'a her zamankinden daha fazla emekçi taşımak ve özellikle emperyalist savaş üzerinden yaratılan zehirli havayı dağıtmak büyük bir önem taşıyor. Bu konuda ortaya konacak devrimci her çaba çok önemli, değerli ve belirleyici bir öneme sahiptir.

1 Mayıs

V. İ. Lenin

YOLDAŞ İŞÇİLER!

1 Mayıs geliyor, bütün ülkelerin işçilerinin sınıf-bilinçli bir hayata uyanışlarını, insanın insan üzerindeki her türlü zulüm ve baskısına karşı mücadelelerindeki dayanışmalarını, emekçi milyonların açlık, yoksulluk ve aşağılanmadan kurtulmak için yürüttükleri mücadelelerini kutladıkları gün. Bu büyük mücadelede iki dünya karşı karşıya duruyor: sermayenin dünyasına karşı emeğin dünyası; sömürünün ve köleliğin dünyasına karşı kardeşliğin ve özgürlüğün dünyası.

Bir yanda bir avuç kan emici zengin... Fabrikalara, iş aletlerine ve makinalarına el koydular; milyonlarca dönüm araziye ve yığınla parayı kendi özel mülkiyetleri haline getirdiler. Hükümeti ve orduyu kendilerine uşak yaptı, biriktirdikleri servetin sadık bekçi köpeği haline getirdiler.

Diğer yanda, maldan mülkten yoksun milyonlar... İşe kabul edilmek için kalantorlara yalvarmaya zorlanıyorlar. Emekleriyle bütün zenginliği yaratırlar; ama bütün hayatları boyunca bir dilim ekmeğin için mücadele etmek, çalışmak için sadaka ister gibi dilenmek, bellerini büken işlerde sağlıklarını ve dirençlerini tüketmek zorundadırlar ve köylerdeki harap evlerinde ya da büyük şehirlerdeki bodrum katlarda ya da çatı katlarında açlıktan ölürlər.

Ama şimdi maldan mülkten yoksun bu emekçiler, kalantorlara ve sömürücülere karşı savaş ilan ettiler. Bütün ülkelerin işçileri emeği ücretli kölelikten, yoksulluktan ve yoksunluktan kurtarmak için savaşıyorlar. Ortak emekle yaratılan zenginliklerden bir avuç zengin değil bütün çalışanların faydalandığı bir toplumsal sistem için savaşıyorlar. Toprağı, fabrikaları, atölyeleri ve makineleri bütün emekçilerin ortak mülkiyeti haline getirmek istiyorlar. Toplumun zenginler ve yoksullar diye ikiye ayrılmasına son vermek istiyorlar. Emeğin meyvelerinin yine emekçilerin olmasını ve çalışma yoluyla sağlanan bütün gelişmelerin, insanlığın bütün kazanımlarının çalışan insanları baskı altında tutmanın bir aracı olarak değil, onların yararına kullanılmasını istiyorlar.

Emeğin sermayeye karşı büyük mücadelesi bütün ülkelerin işçileri için büyük fedakarlıklara mal oldu. Daha iyi bir yaşam ve gerçek özgürlük hakları için

nehirler dolusu kan döktüler. İşçilerin davası için savaşanlar hükümetlerin tarifsiz zulümlerine maruz kaldılar. Fakat bütün bu zulme rağmen dünya işçilerinin dayanışması büyüyor ve güç kazanıyor. İşçiler sosyalist partilerde giderek daha sıkı bir şekilde birleşiyorlar; bu partilerin destekçileri milyonları buluyor ve kapitalist sömürücü sınıf karşısında nihai zafere doğru sürekli, adım adım ilerliyor.

Rus proletaryası da yeni bir hayata gözlerini açtı. O da bu büyük mücadeleye katıldı. İşçilerimizin köle gibi boyun eğmeye zorlandığı, eli kolu bağlı durumundan hiçbir kurtuluş, acı hayatında iğne ucu kadar ışık görmediği günler geçti. Sosyalizm ona kurtuluş yolunu gösterdi ve yüz binlerce savaşçı bir kılavuz olarak gördükleri kıvılcık bayrak altında toplandı. Grevler işçilere birlikten gelen güçlerini gösterdi, mücadeleyi öğretti, örgütlü emeğin sermaye için ne kadar dehşet verici olabileceğini gösterdi. İşçiler, kapitalistlerin ve hükümetin ancak işçilerin emeği sayesinde yaşayıp semirebildiğini gördüler. İşçiler birleşik mücadelenin ruhuyla, özgürlüğe ve sosyalizme duydukları özlemlerle ateşlendiler. İşçiler Çarlık otokrasisinin ne kadar karanlık ve şeytani bir güç olduğunun farkına vardılar. İşçilerin, mücadeleleri için özgürlüğe ihtiyaçları var ama Çarlık hükümeti onların elini ayağını bağlıyor. İşçilerin meclisin özgürlüğüne, örgütlenme özgürlüğüne, gazete ve kitapların özgür bırakılmasına ihtiyacı var.

Ama Çarlık hükümeti özgürlük yolundaki her çabayı kamçıyla, hapisle, süngüyle bastırıyor. "Kahrolsun otokrasi!" çığı Rusya'yı boydan boya dolaşiyor, büyük işçi mitinglerinde, sokaklarda giderek daha sık yankılanıyor. Geçen yaz Güney Rusya'da on binlerce işçi, polis zulmünden kurtuluş ve daha iyi bir yaşam yolunda mücadele etmek için ayağa kalktı. Burjuvazi ve hükümet, büyük kentlerin bütün sanayi hayatını bir vuruşta felç eden işçilerin dehşetengiz ordusu karşısında titredi. İşçilerin davası için mücadele eden düzinelerce savaşçı, Çarlığın iç düşmanın üzerine yolladığı birliklerin kurşunları altında düştü.

Fakat yalnızca bu iç düşmanın emeğiyle yaşayan egemen sınıfların ve hükümetin, onu yenilgiye uğratabilecek bir gücü yok. Dünya üzerinde hiçbir kuvvet,

gittikçe daha fazla sınıf bilinciyle kuşanarak, daha sıkı birleşerek ve örgütlenerek büyüyen milyonlarca işçiyi alt edemez. İşçilerin göğüslediği her yenilgi saflara yeni savaşçılar taşıyor, daha geniş kitleleri yeni hayata uyandırıyor ve onları yeni mücadelelere hazırlıyor.

Şu anda Rusya'da öyle şeyler yaşanıyor ki, işçi kitlelerinin bu uyanışı daha da hızlı ve yaygın olmalı ve biz proletarya saflarını birleştirmek ve onu daha kararlı mücadelelere hazırlamak için alabildiğine çabalamalıyız. Savaş proletaryanın en geri kesimlerinin bile politik konular ve sorunlarla ilgilenmesini sağlıyor. Savaş, otokratik düzenin düpedüz çürümüşlüğü, polis ve Rusya'yı yöneten saray çetesinin haydutluğunu her zamankinden açık ve net bir biçimde gösteriyor. Halkımız kendi ülkesinde açlık ve yokluktan ölüyor; ama üzerinde başka ulusların yaşadığı binlerce mil uzaktaki yabancı topraklar uğruna yürütülen yıkıcı ve anlamsız bir savaşa sürülmüş durumdadır. Halkımız politik tutsaklık altında zulüm görüyor; oysa diğer halkları köleleştirmek için yürütülen bir savaşa sürülmüş durumdadır. Halkımız ülkedeki politik düzenin değişmesini talep ediyor; ama dikkatini dünyanın öteki ucunda patlayan silahların ateşine vermesi isteniyor.

Ama Çarlık hükümeti, ulusun zenginliklerini ve Pasifik kıyılarında ölüme gönderilen genç insanların hayatını çarçur ettiği bu oyunda haddini aştı. Her savaş halkın üzerinde etki yapar ve kültürlü ve özgür Japonya'ya karşı yürütülen savaş Rusya üzerinde korkunç bir etki bıraktı. Bu etki, polis despotizmi yapısının uyanan proletaryanın darbeleriyle sarsıldığı bir zamanda geldi. Savaş hükümetin bütün zayıf noktalarını gösteriyor. Savaş

bütün maskeleri indiriyor. Savaş bütün çürümüşlüğü gözler önüne seriyor. Savaş Çarlık otokrasisinin mantıksızlığını tüm insanlar için açık seçik hale getiriyor ve eski Rusya'nın, insanların oy hakkından mahrum edildiği, yok sayıldığı, sindirildiği Rusya'nın, polis hükümetine hala serflik bağlarıyla bağlı Rusya'nın can çekişmesini herkese gösteriyor.

Eski Rusya ölüyor. Onun yerini alacak yeni bir Rusya geliyor. Çarlık otokrasisini koruyan karanlık güçlerin sonu geliyor. Ancak yalnızca sınıf bilinçli ve örgütlü proletarya onlara öldürücü darbeyi indirebilir. Yalnızca sınıf bilinçli ve örgütlü proletarya, halkın sahte değil, gerçek özgürlüğünü kazanabilir. Yalnızca sınıf bilinçli ve örgütlü proletarya, halkı haklarını gaspetmek ve burjuvazinin elinde bir araçtan ibaret kılmak için aldatmaya yönelik olarak atılan adımları engelleyebilir.

YOLDAŞ İŞÇİLER!

Öyleyse vakti gelen son kavga için iki kat enerjiyle hazırlanalım! Sosyal-Demokrat proletaryanın saflarını daha da sıkılaştıralım! Proletaryanın sözü daha uzak meydanlarda yankılansın! İşçilerin talepleri için mücadele her zamankinden daha büyük bir cesaretle sürdürülsün. 1 Mayıs kutlaması davamıza binlerce yeni savaşçı kazansın ve bütün insanların kurtuluşu için, sermayenin boyunduruğu altında çalışan bütün herkesin özgürlüğü için yürütülen büyük mücadeledeki güçlerimizi daha da büyütsün!

Yaşasın sekiz saatlik işgünü!

Yaşasın uluslararası devrimci Sosyal-Demokrasi!

Kahrolsun haydut ve soyguncu Çarlık otokrasisi!

1 Mayıs düşüncesi ilerliyor

Rosa Luxemburg

Emperyalizmin vahşi taşkınlıkları arasında, dünya proletaryasının bayramı yirmi dördüncü kez kutlanıyor. 1 Mayıs'ın kutlanması yolunda bir çağ açan kararın alınmasından bugüne kadar geçen çeyrek yüzyıl içinde meydana gelen olaylar, tarihin akışında önemli bir evreyi oluşturuyor. 1 Mayıs gösterileri ilk kez yapılmaya başlandığında, Enternasyonal'in öncüsü olan Alman işçi sınıfı da, aşağılık bir olağanüstü yasanın (Anti Sosyalist yasa) zincirlerini kırıyor ve özgür, yasal bir gelişme yoluna giriyordu. Dünya pazarında 1870'lerdeki bunalımı izleyen uzun çöküntü dönemi aşılmış ve kapitalist ekonomi, yaklaşık on yıl kadar sürecek olan olağanüstü bir büyüme evresine girmişti.

Öte yandan, dünya barışının bozulmadığı yirmi yıllık bir dönem boyunca insanlık modern Avrupa devlet sisteminin kan içinde vaftiz edildiği savaş dönemlerini hatırlayarak, derin bir soluk almıştı. İnsanlığın barışçı-kültürel bir gelişim yolunda ilerlemesi için engel yokmuş gibi görünüyordu; sosyalizmin safları içinde, emek ile sermaye arasında akılcı, barışçı bir tartışmanın yaşanabileceği umutları ve yanılısamları filiz veriyordu. 1890'ların başlarına damgasını vuran, "iyi niyete elini uzatmak" gibi önerilerdi. 1890'ların sonlarına damgasını vuran ise, "sosyalizme yavaş yavaş, adım adım ilerleme" vaatleriydi. Bunalımların, savaşların ve devrimlerin geçmişte kaldığı, bunların modern toplumun doğum sancıları olduğu varsayılıyordu; parlamentarizm ve sendikalar, devlet ve fabrika içindeki demokrasi, yeni ve daha iyi bir düzenin kapılarını açacak sanılıyordu.

Olayların gelişimi, bütün bu hayalleri korkunç bir sınavdan geçirdi. 1890'ların sonunda, vaat edilen sessiz, sosyal reformlarla sağlanacak kültürel gelişme yerine, kapitalist çelişmeleri son derece keskinleştiren vahşi bir dönem başladı; toplumun temellerinde görülen bir fırtına ve gerilim, bir patlama ve çarpışma, bir sallantı ve sarsıntı. 1890'ları izleyen dönemde, on yıllık ekonomik refah döneminin karşılığı, dünya çapında yaşanan iki şiddetli bunalımla ödendi. Dünya barışının sağlandığı yirmi yıllık bir dönem, geçen yüzyılın sonlarındaki altı kanlı savaş ve yeni yüzyılın başlarındaki dört kanlı devrim izledi. Sosyal reformlar yerine kompo yasaları, ceza yasaları ve ceza

uygulaması; sanayi demokrasisi yerine sermayenin tekellerde ve büyük işveren birliklerinde yoğunlaşması ve uluslararası çapta dev lokavt uygulamaları. Ve devlet içinde demokrasiyenin yeniden gelişmesi yerine, burjuva liberalizminin ve burjuva demokrasisinin en son kalıntılarının da sefilce yıkılışı. Özellikle Almanya'da 1890'lardan sonra burjuva partilerin kaderi şöyle oldu: Nasyonal Sosyalistlerin doğuşu ve derhal umutsuzca dağılışları; "radikal" muhalefetin bölünüşü ve parçalarının geriliğin batağında yeniden birleşmesi; ve nihayet "merkez" in radikal bir halk partisi olmaktan çıkarak tutucu bir hükümet partisine dönüşmesi. Diğer kapitalist ülkelerde de partilerin gelişiminde benzer bir değişim görüldü. Bugün devrimci işçi sınıfı, kendi karşısında düşmanca kenetlenen hâkim sınıfların gericiliğine ve sinsî dolaplarına direnirken, genellikle tek başına kaldığını görmektedir.

Gerek ekonomik gerekse siyasal alandaki tüm bu gelişmelere damgasını vuran ve sonuçların indirgeneceği formül, emperyalizmdir. Bu, yeni bir unsur, ya da kapitalist toplumun genel tarihsel yolunda görülen beklenmedik bir dönüş değil. Silahlanma ve savaşlar, uluslararası çatışmalar ve sömürge politikası, kapitalizmin tarihine beşikten beri eşlik etmiştir. Modern toplumun gidişinde yeni bir dönem yaratan olgu, bu etkenlerin aşırı biçimde yoğunlaşması ve bu çelişmelerin birbirini daha da sıkıştırarak dev boyutlarla

üst üste yığılmasıdır. Emperyalizm olgusu, yoğun bir sermaye birikiminin ve bununla birlikte giden çelişmelerin –içte sermaye ile emek arasında, dışta kapitalist devletler arasında– çoğalması ve keskinleşmesinin hem nedeni, hem de sonucu olan, diyalektik bir etkileşim içinde, son aşamayı, yani dünyanın saldırgan sermaye tarafından paylaşılmasını başlatmıştır. Aralarındaki rekabet bütün kapitalist ülkelerde, kara ve denizlerde aşırı bir silahlanma yarışını başlatmış ve kanlı savaşlar zinciri, Afrika'dan Avrupa'ya dek yayılmıştı. Bu durum tüm dünyayı bir anda ateşe verebilecek olan kıvılcımı her an yaratabilir; üstelik yıllardır yenilemeyen bir enflasyon hayaleti, tüm kapitalist dünyayı kaplayan kitlesel açlık hayaleti –bütün bunlar, yaklaşık çeyrek yüzyıl sonra, dünya işçi bayramının kutlanacağı günün yaklaştığını gösteren işaretlerdir. Ve bütün bu işaretler, canlı gerçekliğin ve 1 Mayıs düşüncesinin gücünün ateşli bir kanıtıdır.

1 Mayıs düşüncesinin dayandığı muhteşem temel, proleter kitlelerin kendi kendilerine, doğrudan ileri adım atmalarıdır; günlük parlamenter süreç içinde devletin engellemeleriyle atomize olan ve kendi iradelerini ancak oy kullanıp kendi temsilcilerini seçerek ortaya koyabilen milyonlarca işçinin gerçekleştirdiği siyasal kitle eylemidir. Fransız Lavigne'nin Enternasyonalin Paris Kongresinde yaptığı harikulâde önerisiyle, proletaryanın iradesinin bu parlamenter

ve dolaylı ifadesine, dolaysız, uluslararası bir kitle gösterisi eklendi: sekiz saatlik işgünü, dünya barışı ve sosyalizm için bir mücadele aracı ve ifadesi olarak grev.

Ve fiiliyatta bu düşünce, bu yeni mücadele biçimi, son on yıl içinde ne büyük bir yükseliş kaydetti! Kitle grevi, siyasal mücadelenin uluslararası düzeyde kabul olunan, zorunlu bir aracı haline geldi. Bir gösteri ve bir mücadele silahı olarak kitle grevi, son on beş yılda tüm ülkelerde farklı biçim ve ölçülerde tekrarlandı. Kitle grevi, Rusya'da, proletaryadaki yeni devrimci canlanmanın bir işareti olmuş, Belçika proletaryasının elinde inatçı bir mücadele aracı haline gelmiş, ve böylece canlı gücünü bugün de ispatlamıştır. Ve bugün Almanya'daki en son ve en yakıcı sorun –Prusya'daki oy hakkı–, daha önceki yarım yamalak işleyiş nedeniyle, mümkün olan tek çözüm yolunun Prusya proletaryasının kitle grevine dek yükselcek bir kitle eylemi olduğunu açıkça ortaya çıkarmıştır.

Bunda şaşılacak bir şey yok! Son on yıl içinde emperyalizmin bütün gelişimi ve genel eğilimi, uluslararası işçi sınıfını şu gerçeği gittikçe daha açık ve seçik görmeğe yöneltti: Emperyalist politikanın korkunç baskısına karşı proletaryanın doğru cevap vermesini sağlayabilecek olan, yalnızca, geniş kitlelerin bizzat sahneye çıkışı, kitle gösterileri ve kitle grevleridir: bunlar devlet iktidarı için verilecek devrimci mücadeleler dönemini zorunlu olarak er veya geç başlatacaktır. Şu andaki çılgınca silahlanma ve savaş taşkınlıkları karşısında, dünya barışının sürmesini sağlayabilecek ve bir dünya yangını tehdidini defedebilecek olan, yalnız ve yalnızca, emekçi kitlelerdeki mücadele kararlılığı, onların güçlü kitle eylemlerini gerçekleştirme yetenekleri ve buna hazır oluşlarıdır. Ve uluslararası birliğin bir ifadesi olarak, barış ve sosyalizm mücadelesinin bir aracı olarak 1 Mayıs düşüncesi, kararlı kitle eylemleri düşüncesi, Enternasyonalin en güçlü askerleri arasında, yani Alman işçi sınıfı arasında ne kadar çok kök salarsa, er ya da geç patlak vermesi kaçınılmaz olan dünya savaşının emek dünyası ile sermaye dünyası arasındaki proletaryanın zafiriyle sonuçlanacak nihai mücadeleye yol açacağı o kadar kesin olacaktır.

Ukraynalı mülteciler ve burjuvazinin ikiyüzlülüğü

Nisan ayı başlarında mültecileri taşıyan bir tekne daha Akdeniz'de battı, yaklaşık 100 kişi öldü. Yine bu ay basına yansıyan bir başka habere göre Afganistan, Suriye, Fas, Tunus ve İran uyruklu mülteciler, Bulgaristan polisi tarafından darp edilip değerli eşyaları alındıktan sonra Türkiye'ye geri gönderildiler. Çoğunun üstlerinin çıplak ve ayakkabısız oldukları görüldü. Fransa'da ise polis, 600'den fazla kişinin Manş Denizi'nden İngiltere'ye geçmesini engelledi... Bunlar nisan ayı içinde yaşanan trajik haberlerin bazıları. Avrupa Birliği, sınırlarını ölümcül bir şekilde mültecilere kapatmaya devam ediyor. Savaştan, iç boğazlaşmalardan, yıkımdan, yoksulluk ve açlıktan kaçıp koruma arayanlar, insani koşulların bulunmadığı mülteci kamplarında hayatta kalmak için direniyorlar.

AB ülkeleri, savaştan kaçan Ukraynalılara karşı ise "çılğınca" denebilecek bir sempati gösterip, kucak açıyorlar. Avrupa'nın emperyalist burjuvazisi birdenbire mültecilere karşı "insancıl" hale geldi. Savaştan kaçan Ukraynalılar bu sayede çok kısa sürede ikamet statüsü alıyorlar. Bu, iş piyasasına hemen erişebilecekleri, aile birleşimi hakkından sorunsuz yararlanabilecekleri, seyahat özgürlüğüne sahip olabilecekleri, barınma, anaokulu yerleri, dil kursları, psikolojik destek ve entegrasyon hizmetlerine hemen erişebilecekleri vb. anlamına geliyor. Yanı sıra, Ukrayna'dan gelen mültecilere ücretsiz iletişim ve ücretsiz seyahat hakkı da sunuluyor.

Elbette ki yapılması gereken de bu olmalı. Peki ya Afganistan, Suriye, Irak, Sudan, Yemen, Libya ve diğer birçok ülkeden kaçan mültecilere aynı yardım ve imkanlar sunuluyor mu? Tabii ki hayır. İmkan sunmak bir yana, bu ülkelerden gelen insanlara karşı aşılmaz duvarlar örülüyor. Bin bir güçle engelleri aşmış AB ülkelerine ulaşanlara karşı ise büyük bir ayrımcılık ve ırkçılık sergileniyor. Örneğin bazı Avrupa ülkelerinde mültecilerin, kamuya açık yüzme havuzlarına ve spor salonlarına girişleri yasaklanıyor. Mültecilerin evlerinin kapılarının kırmızı renge boyanarak ırkçıların hedefi haline getirilmesi de yer yer karşılaşılan bir durum. Bazı yerlerde ise mülteciler ücretsiz yemek alabilmek için parlak renkli bileklikler takmaya zorlanıyorlar. Keza

kampların ve yurtların ateşe verilmesi, mültecilerin çalışma izninden mahrum bırakılması, toplu konutlarda-kamplarda yaşamaya mecbur bırakılması, sınır dışı edilme tehdidi altında bunalmasa insanlık dışı uygulamaların ilk akla gelen öteki bazı örnekleridir.

Bunlar, Avrupa burjuvazisinin çifte standardını ve ikiyüzlülüğünü göstermektedir. Ukraynalılara gösterilen sözde insanlık son derece ikiyüzlücedir. Savaştan ve yıkımdan kaçan Ukrayna vatandaşları üzerinden iğrenç bir istismar ve yüzüzlük örneği sergilenirken, ayrımcı-ırkçı söylem ve davranışlar da zirve yaptı. Diğer ülkelerden gelen mülteciler aşağılayıcı, onur kırıcı propaganda ve söylemlerin hedefi oldu: "Ukrayna'da yaşayan ancak Ukraynalı olmayan yabancılar kendi ülkelerine geri dönmelidir. Ukrayna pasaportlu Nijeryalılar ya da Iraklılar, 18 yaşındaki Ukraynalı kadınlara birdenbire tecavüz etmesin!" "Burası on yıllardır kaosa yaşayan Irak veya Afganistan değil. Burası ... medeni Avrupalılara has bir kent" "Burası gelişmekte olan bir üçüncü dünya ülkesi değil, burası Avrupa" "21. yüzyıldayız, bir Avrupa şehrindeyiz ve sanki Irak'ta ya da Afganistan'daymışız gibi seyir füzesi ateşi var, hayal edebiliyor musunuz!" Bu türden

ifadeler ırkçı hezeyanların bazılarıdır.

ACILAR ORTAK VE EŞİT, YARDIMLAR EŞİTSİZ

Mültecilere yönelik bu akıl almaz eşitsiz muamele, Avrupa egemenlerinin insan onuruyla, yaşam hakkının güvenceye alınması ve çaresiz insanlara yardım etmekle ilgilenmediğini çok açık bir şekilde göstermektedir. Ukrayna'daki savaş, özünde Batılı emperyalist blok ile Rusya arasındaki bir savaştır ve bu savaş Avrupa'nın kapısında yaşanmaktadır. İşte Batı burjuvazisi tam da bu nedenle birdenbire bazı mültecilerin "esenliği, mutluluğu ve güvenliği" için "büyük endişeler duyuyor" ve "insancıl" bir maske takınıyor. Gerçekte ise bu insanların yaşadığı yıkım ve acıyı umursamıyorlar. Zira kendileri de bunun dolaysız sorumluluğunu taşıyorlar. Ukrayna'daki savaşta benzin döküp uzatmak çabası içinde olanlar, bu insanların acı ve yıkımını da gündelik olarak derinleştiriyorlar. Fakat sistematik bir ikiyüzlülük sergilemekten de vazgeçmiyorlar.

Ukraynalı mülteciler şahsında mültecisever maskesi takınanlar, öte yandan da barbar sınır koruma örgütü olan Frontex'i genişletmek ve güçlendirmek için çırpınıyorlar. Frontex, Batılı emperyalist

sermayenin Avrupa'nın sınırlarındaki çıkarlarını koruyan ve binlerce insanın şiddet, sefalet ve ölümden sorumlu olan sınır koruma örgütüdür. Frontex güçleri, "Avrupa Kalesi"ni korumak için mülteci teknelerini yok ediyor ve insanları Akdeniz'in derinliklerine terk ediyorlar. Sınırlarda yakaladıklarını ise geldikleri cehennem-ölüme geri gönderiyorlar. AB'nin bu örgütü çeşitli devletler tarafından tam da bunun için yıllardan beridir ortak finanse ediliyor ve şimdi büyük ölçüde genişletilmek isteniyor. Bunun için yüz milyonlarca euro harcıyor. Zira "Avrupa'yı kontrolsüz göçten korumak" onun asli misyonudur.

İnsanları ülkelerinden kaçmaya zorlayan tüm nedenlerin kaynağı, emperyalistlerin yıkım ve sefalet yaratan insanlık dışı iğrenç sistemidir. Savaşın acı ve yıkımını yaşayan Ukrayna halkı ve emekçileri, Avrupalı emperyalistlerin mülteci politikalarının istismarına da konu edilmektedir. Bizzat emperyalistlerin yol açtığı felaketler sonucunda, on milyonlarca insan yerlerini-yurtlarını terk edip güvenli yaşam alanı olarak Avrupa'ya gelmek istediklerinde karşılarına aşılmaz duvarlarla çıkanlar, binlercesinin yollarında ölümüne, tecavüz ve şiddete uğramasına neden olanlar, on binlercesini çadır-

larda insanlık dışı koşullarda yaşamaya mahkum edenler, milyonlarca Ukraynalı mülteci için sahte gözyaşı dökmekte ve onları kabul ederek, kirli ve kanlı mülteci politikalarını maskeleyerek çalışmaktadırlar. Bu kabulün gerisinde, Alman devletinin de itiraf ettiği gibi, aynı zamanda kalifiye işgücü başta olmak üzere Avrupa'nın ihtiyaç duyduğu işgücünün karşılanması olgusu da var.

Batılı emperyalistler, kirli hesap ve çıkarlara dayalı nedenlerden dolayı Ukraynalı mültecilere gösterdikleri ilginin zerresini öteki ülkelerden gelenlere göstermemektedirler. Bizzat neden oldukları çok yönlü yıkım ve acıların bedelini ödemek zorunda kalıp ülkelerinden kaçan Afganistan, Suriye, Irak gibi ülkelerden veya Afrika'nın çeşitli yerlerinden gelen mültecileri, gerisin geri geldikleri cehenneme geri göndererek, aynı insanlara tekrar bedel ödetiyorlar. Avrupa'ya ulaşan mültecileri ise iltica merkezlerindeki yoksulluk, ayrımcılık, tecrit, ırkçılık ve geri gönderme tehdidi dışında pek bir şey beklemiyor. Yunanistan, Türkiye, Libya, Ürdün, Balkanlar ve daha nice ülkelerdeki çadır kamplara gönderilen mülteciler ise buralarda insanlık dışı koşullarda yaşamaya mahkûm edilmektedirler.

Örneğin Libya'da gözaltına alınan göçmenlerin dramı, insanlığın vicdanını kanatan türdendir. Libya'daki gözaltı merkezlerinde insanlık dışı koşullar altında tutulan mültecilere hayvan muamelesi yapılmaktadır. Birleşmiş Milletler gözlemcileri raporlarında çok edici koşulları döne döne tanımlıyorlar. İnsan ticareti, adam kaçırmaya, işkence, tecavüz ve diğer cinsel şiddet biçimleri, zorla çalıştırma, sömürü, yoğun fiziksel şiddet, açlık ve keyfi öldürmeler gibi vahşet türleri sistematik olarak raporların konusudur. Libya gözaltı merkezleri ve kampları tam bir

köle pazarıdır. Bunlardan Avrupa Birliği (AB) sorumludur. Bu nedenle AB'nin Libya politikası çeşitli kurumlarca "insanlık dışı" olarak nitelendirilmektedir.

Uluslararası Af Örgütü ve İnsan Hakları İzleme Örgütü gibi insan hakları aktivistleri ve STK'lar defalarca işlenen ciddi suçlara dikkat çektiler ve uluslararası toplum tarafından derhal harekete geçilmesi çağrısında bulundular. Libya köle pazarları hakkında raporlar yayınladılar. Ancak bu raporlar AB tarafından görülmeyi. Nijer'deki Alman Büyükelçiliği ile Berlin'deki Federal Dışişleri Ofisi arasındaki resmi diplomatik yazışmalar, Libya mülteci kamplarındaki göçmenlerin ve sığınmacıların korkunç durumunu, "toplama kamplarıyla karşılaştırılabilir" olarak tanımlanıyor. Sadece Libya mülteci kamplarında değil, öteki ülkelerdeki mül-

teci kamplarında ve gözaltı merkezlerinde de benzeri vahşetler yaşanmaktadır.

HERKES İÇİN İNSANCA BİR YAŞAM

Doğrudan sebep oldukları ve sorumluluğunu taşıdıkları mülteci ve göçmen sorununa çözüm bulmak iddiasındaki Batılı emperyalistler, düzenledikleri zirvelerde on milyonların yaşamı üzerine tiksindirici pazarlıklar yapmaya devam ediyorlar. Çözüm adına göçmenler için yaptıkları şey, aşılması imkânsiz bir Avrupa kalesi yaratmak ve Frontex'i daha da etkili hale getirmektir. Yıkıma uğratıp harabeye çevirdikleri diğer ülkelerdeki mültecilerin gelmesini engellemek için AB'ye üye olmayan bir dizi ülkelerin sınır boylarına kilometrelerce uzunlukta ve metrelerce yükseklikte örülen dikenli teller ören, savaş gemileri ve hücum botlarını

harekete geçirenlerin, Ukrayna savaşından kaçanlar için gösterdikleri "insanlık" davranışı kirli çıkarların olduğu kadar, ırkçılığın da ürünüdür.

Tüm mülteciler için tam hareket özgürlüğü ve çalışma hakkı, herkes için daha iyi yaşam koşulları, yeterli konut, iyi bir eğitim ve sağlık hakkı talebi yükseltilmeli, her türlü ırkçılık mücadelesinin konusu edilmelidir. Hangi ülkelerden gelirlerse gelsinler tüm mültecilerle tam dayanışma ve destek içinde olunmalıdır. Kapitalistler, herkes için insanca yaşam sunmak bir yana, insanca yaşam olanaklarını sistematik olarak yok etmektedirler. Emperyalist-kapitalist ülkelerin yarattığı vahşet, ancak milyonların örgütlü mücadelesiyle durdurulabilir. Bu da işçi sınıfı ve emekçilerin kapitalizme karşı birleşik mücadelesini gerektirmektedir

Savaşın gölgesinde sosyal medya tartışmaları

Tamedia Medya Grubu'nun yaptığı araştırma Avrupa ve ABD'den de istatistikler içeriyor.

Tamedia'ya bağlı olan ve Avrupa ülkelerinde anket yansımalarının aşağı yukarı aynı olduğunu yazan Tages Anzeiger gazetesi, bu durumun ABD'de farklı olduğunu aktarıyor olsa da ABD'de de güçlü bir savaş karşıtlığı söz konusu.

ABD'de 65 yaş üstü kişilerin yüzde 92'si Ukrayna'dan yana iken, 18-29 yaş grubunda bu oran sadece yüzde 56 civarında.

SORUMLU SOSYAL MEDYA MI?

Tam da bu noktada tekeli medya, "sorumlu sosyal medya mı" diye soru-

yor. Sosyal medyanın bu durumdan sorumlu olduğuna atf yapıyor ve "tehlikeye" işaret ediyor.

Zürihli siyaset bilimcisi Michael Hermann bu durumu "farklı medya ve haber platformlarının izlenmesine" bağlıyor. Hermann, yaşlıların bilgilerini televizyon ve gazete gibi geleneksel medyadan, gençlerin ise genellikle sosyal platformlardan edindiğine işaret ederek, "Onlar (gençler) birçok farklı etkiye maruz kalıyorlar. Sosyal medyadaki Rus propagandası da buna dahil" diyerek, sosyal medyada yayılan "tehlikeye" atıfta bulunuyor.

Korona salgınının genç neslin bu tutumuna ek bir zemin oluşturduğunu

belirten Hermann, "Gençler, iyi yönetilemeyen pandemi sürecinde daha sorgulayıcı oldular. Bu nedenle devlet ve resmi yaklaşımlar söz konusu olunca kritik yaklaşıyorlar" diyor.

Tamedia adına anketi yapan Sabine Frenzel'e göre sosyal medya, "özgür fikir oluşturma ve dolayısıyla demokrasi için aşırı bir tehdit oluşturabilir"miş.

Anketin yayınlandığı 20 Nisan'da, Tamedia'ya bağlı tüm gazetelerde sosyal medya "tehlikesi" yazıldı, çizildi, yorumlar yapıldı. Gençlerin bu "tehlikeden" nasıl korunacağı üzerine tezler sıralandı. Sosyal medyanın sansürlenmesinden tutun da yasaklanmasına kadar öneriler sıralandı.

Anlaşılan o ki, Avrupa 'demokrasileri' resmî ideolojiye gölge düştüğünde, "tahammülün de bir sınırı var" demeye hazırlanıyorlar.

17-21 Mart tarihleri arasında İsviçre'de yapılan bir ankete göre gençler, NATO ve ABD'nin Rusya'yı savaşa sürüklediğini düşünüyor. 15-34 yaşları aralığındaki her üç gençten biri, Rusya'nın Ukrayna'yı işgal etmesini yanlış bulsa da Batı, NATO ve ABD'nin Rusya'yı Ukrayna'ya müdahale etmek zorunda bıraktığını düşünüyor.

Savaşın kimin sorumlu olduğu konusunda nesiller arasında açık ara fark var.

65 yaş ve üstü kişilerin yüzde 85'i Putin'i "savaş suçu işlemekle" itham ederken, yüzde 15'lik kesim de ABD ve NATO'yu en az Rusya kadar suçlu buluyor. 60 ila 79 yaşındakilerin yarısından fazlası, Rusya'nın savaşın tek sorumlusu olduğunu düşünüyor. Gençlerde Rusya'yı tek başına suçlu bulma oranı ancak yüzde 10-15'lerde.

8 Mart'tan aldığımız güçle 1 Mayıs'a!

Emperyalist savaşa, sömürüye ve şiddete karşı işçi-emekçi kadınlar bir adım öne!

İşçi sınıfının ve emekçilerin uluslararası birlik, dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs yaklaşıyor. Biz işçi ve emekçi kadınlar 1 Mayıs'ı, alanları doldurduğumuz 8 Mart'ın coşkusuyla karşılıyoruz.

Emperyalist savaşın tırmandığı, sömürünün ve şiddetin yeni boyutlar kazandığı bir süreçten geçiyoruz. Ekonomik krizin, pandeminin ve emperyalist savaşların faturası öncelikle biz işçi ve emekçi kadınlara kesiliyor. Sermaye sınıfının çıkarları uğruna derin bir yoksulluğa sürüklenmiş durumdayız. En hayati ihtiyaçlarımızı dahi karşılayamıyoruz.

Aldığımız düşük ücretler, uzun çalışma saatleri, güvencesiz çalışma yaşamımızı yeterince zorlaştırırken, sayısı günden güne artan kadın cinayetleri ve şiddet de artık dayanılmayacak boyutlara ulaşmış durumda.

AKP-MHP iktidarının kadın düşmanı politikalarıyla yok sayılmaya, gerici kısıp altında ezilmeye çalışılan, düşük ücretler ve ağır çalışma koşullarıyla sömürülen, şiddete, istismara uğrayan biz kadınlar, maruz kaldığımız tüm baskılara, azgınlaşan sömürüyü karşı her fırsatta sesimizi yükselttik, alanlarda taleplerimizi haykırdık. İşyerlerinde, fabrikalarda, son dönemde sayısı daha da artan direnişlerde, "Geçinemiyoruz" diyerek çıkılan sokak eylemlerinde bir adım öndeydik. Eşitlik ve özgürlük taleplerimizle

mücadelede yerimizi aldık.

İŞÇİ-EMEKÇİ KADINLAR!

Azgın sömürü koşulları altında karşıladığımız bu 1 Mayıs'ta insanca yaşama ve çalışma koşulları için mücadeleyi bü-yütmenin tam zamanıdır.

Nasıl ki geride bıraktığımız 8 Mart'ta tüm yasaklara rağmen haklarımız ve geleceğimiz için miting alanlarını, sokakları doldurduysak, buradan aldığımız güçle 1 Mayıs alanlarında da yerimizi alalım.

Bizler üzerinden servetlerine servet

katan, bizlere açlık sınırının dahi altında ücretleri, uzun çalışma saatlerini ve baskıyı reva gören kapitalist patronlara gücümüzü 1 Mayıs alanlarına çıkararak gösterebiliriz.

Emperyalist savaşa, sömürüye, baskıya ve şiddete karşı bir adım öne çıkarak, taleplerimizi güçlü bir biçimde haykıracağız!

- Toplumsal hayatın her alanında kadın-erkek eşitliği!

- Esnek ve güvencesiz çalışma yasaklansın!

- İşten atmalar yasaklansın! Madde 25-2 kaldırılmalı!

- Herkese iş, tüm çalışanlara iş güvenliği!

- Cinsiyet ayrımcılığına son verilsin, eşit işe eşit ücret ödensin!

- İnsanca yaşamaya yeten vergiden muaf asgari ücret!

- Çocuk işçilik yasaklansın!

- Ücretsiz-nitelikli kreş, çocuk yuvası ve emzirme odaları açılmalı!

- Ücretsiz ve nitelikli hasta, engelli, yaşlı bakımevleri açılmalı!

- Kadın işçilerin kadın, ana ve çocuk sağlığına zararlı işlerde çalışması yasaklansın!

- Doğum izinleri arttırılmalı, doğumdan önce ve sonra üçer aylık ücretli izin, tıbbi bakım ve yardım sağlansın!

- Zorunlu haller dışında gece çalışması yasaklansın, zorunlu gece çalışması 4 saatle sınırlandırılmalı, artı ödeme sağlansın!

- Doğum yapan kadın işçilerin bir yıl olan gece çalışması yasağı arttırılmalı!

- Kadın işçilere, sağlık raporuna göre en az bir gün ücretli regl izni verilsin!

- ILO 190. Sözleşme imzalanmalı! İşyerlerinde şiddet, taciz, mobbinge karşı etkin önlemler alınmalı! Kadın işçilerin ağırlıkta olduğu denetleme mekanizmaları kurulmalı!

İŞÇİ-EMEKÇİ KADIN KOMİSYONLARI

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'na (KCDP) açılan kapatma davasına tepkiler sürüyor. Davaya tepki gösteren kadınlar Kadıköy'de bulunan Beşiktaş İskelesi'nde buluştu.

ATASELİM: BU SUÇU İŞLEMEMEYEVAM EDECEĞİZ!

Katledilen kadınların ailelerinin de katıldığı eylemde ilk sözü alan KCDP Genel Sekreteri Fidan Ataselim şunları ifade etti:

"Kadınlar, 6284 sayılı kadınları şiddetten koruyacak olan o yasayı biliyorsa bakanlıklar sayesinde değil. Bu topraklarda mücadele eden kadınlar sayesinde biliyor.

Ülkenin dört bir yanına yayılmış, öldürülen kadınların aileleri ile kurulmuş derneğimiz kapatılamaz. Biz bütünlüklü mücadele yürütüyoruz. Bu ülkede yetki-

liler kadın cinayetlerini yayınlamıyorken bizler her ay yayınlıyoruz."

Kapatma gerekçesine ilişkin konuşan Ataselim şöyle devam etti:

"Suç olan kadın cinayetleri verileri yayınlamamız mı? Kadınların kim tarafından nerede öldürüldüklerini söylememiz mi? Erkek şiddetini bu topluma anlatıyor oluşumuz mu?"

Suç, öldürülen kadınların yakınları ile şiddete uğrayan kadınlarla omuz omuza mücadele ediyor oluşumuz mu?"

O mahkemelerde her 'haksız tahrik indirim' dediklerinde karşılarında biz kadınları buluyorlar. Bu mu suç? Biz bu suçu işlemeye devam edeceğiz!"

Ardından söz alan KCDP Genel Tem-

KCDP: "Asla durmayacağız!"

silcisi Gülsüm Kav kapatma davasının marketlerde fiyatlar kadar şaşırtıcı olduğunu belirterek şunları dedi:

"Nasıl marketteki fiyatlara alışmaya-caksak saçma, içi boş hamlelere de pa-buç bırakmayacağız."

Kav, kapatma davasına karşı dayanışmanın büyüdüğünü ifade ettiği konuşmasında şunları vurguladı:

"Mücadele arkadaşlarımız, dostlarımız, ailelerimiz, hep birlikteyiz ve gözle-rimiz ışılıyor.

Buradan güçlenerek çıkacağız. Burada mücadele eden her nesilden kadın var" dedi.

Kadın cinayetlerinde öldürülen kadınların ailelerinin konuşma yaptığı eylemde mücadeleye devam denildi.

İEKK: "KCDP DERNEĞİ YALNIZ DEĞİLDİR!"

Eylemde İşçi-Emekçi Kadın Komisyonları adına konuşma yapıldı. Konuşmada Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'na yönelik saldırının başta kadınlar olmak üzere direnen, mücadele eden tüm kesimlere yönelik saldırı olduğu vurgulandı. Tek adam rejiminin İstanbul Sözleşmesi'nden çıkarak, kazanılmış haklara saldırarak toplumsal muhalefetin en diri kesimi olan kadınları susturmaya çalıştığı, derneğe yönelik saldırının da bu kapsamda olduğu söylendi. Tüm bu saldırılara rağmen kadınların sokaklarda olduğu, işçi direnişlerine öncülük ettiği, bu saldırının da ancak sokakta mücadele edilerek püskürtüle-bileceği ifade edildi. Konuşmada "KCDP Derneği yalnız değildir!" denildi.

DGB'den 1 Mayıs pikniği

Devrimci Gençlik Birliği, 1 Mayıs'a sayılı günler kala İstanbul'da piknik gerçekleştirdi. "Haklarımız, özgürlüğümüz, geleceğimiz için... Krizin faturasına, bas-kılara, emperyalist savaşa karşı 1 Mayıs'a! 1 Mayıs pikniğinde buluşuyoruz" şiarı ile gerçekleşen piknikte ilk olarak katılan herkesin katkıları ile oluşturulan ortak sofra kuruldu. Ortak sofranın ardından forum gerçekleştirildi.

HATİCE YÜREKLİ ANMASI

Ölüm orucu şehidi Hatice Yürekli başta olmak üzere yaşamını yitiren devrimciler şahsında 1 dakikalık saygı duruşunda bulunuldu. Saygı duruşu esnasında "Biz kazanacağız!" şiiri okundu. Forumu geçmeden önce Hatice Yürekli'ye dair bir anlatım yapıldı. Dönemin politik atmosferi, ölüm orucu süreci ve Hatice Yürekli'nin yaşamı aktarıldı.

ÜNİVERSİTELİLER 1 MAYIS FORUMUNDA SÖZ ALDI

Anmanın ardından forum kısmına geçildi. Forumda üniversitelerde yaşanan süreçlere ve 1 Mayıs'a dair sohbetler gerçekleştirildi.

Forum ilk olarak üniversitelerde yaşanan sorun alanlarına dair yapılan konuşmalar ile başladı. Barınma, beslenme ve ulaşım gibi haklara ve ekonomik krize dair konuşmalar gerçekleşti. Birlik olma-

nın, yerel meclisler kurabilmenin ve yerel araçlar yaratabilmenin önemi üzerine duruldu.

İÜ'nün Sesi Fanzin ekibinden bir öğrenci söz alarak fanzin deneyimine dair aktarım gerçekleştirdi. İÜ-C'de yaşanan yemekhane süreci ve son gelişmeler de forumda anlatıldı.

Forumun ikinci kısmında 1 Mayıs'ın ve 1 Mayıs'ta alanlarda olmanın önemi üzerine konuşuldu. 1 Mayıs'ı yaratan tarihsel sürece ve Türkiye'deki tarihinin dair anlatım gerçekleştirildi. İki sınıfın karşı karşıya geldiği tarihsel bir günde gençliğin kendi talepleri ile alanlarda olabilmesinin önemi üzerine duruldu. Forumda son olarak 1 Mayıs kortejine dair sohbetler gerçekleşti. Alternatif bando oluşturulması, kortejde şiir ve marşların okunmasına dair kararlar alındı. Ayrıca 1 Mayıs'ın öncesinde döviz atölyesi yapma kararı da alındı.

"NATO'ya geçit yok" şiarının alanda nasıl taşınacağına ilişkin fikir alışverişinde bulunuldu.

"SON REKTÖR BÜKÜCÜLER" SAHNEDE

Forumun ardından İstanbul Üniversitesi'nin Sesi Fanzin ekibi "Son rektör bükücüler" adlı tiyatro oyununu sergiledi.

Usulsüz rektör ve dekan atamalarının, beslenme sorunu gibi sorunların karşısında direnen öğrencileri konu alan tiyatro beğeni ile izlendi.

Ardından şiir dinletisi gerçekleştirildi. Nazım Hikmet'in 1 Mayıs şiirleri, "Yer yüzü aşkın yüzü oluncaya dek", "Güneşi içenlerin türküsü" ve Bertol Brecht'in "Tahterevali" şiirleri okundu. Şiir dinletisinin ardından müzik dinletisine geçildi.

"Şerif'e ağıt", "Çav Bella", "Avusturya İşçi Marşı" ve "1 Mayıs marşları" bağlama eşliğinde çalındı ve hep birlikte söylendi, halaylar çekildi.

Ayrıca piknikte oyunlar oynandı. Halat çekme gibi başka oyunların oynanmasının ardından piknik sonlandırıldı.

6 MAYIS'A ÇAĞRI

Piknikte ayrıca katledilişlerinin 50. yılında Üç fidanı konu alan ve güncel konular olmak üzere 2 kısımdan oluşan bir bilgi yarışması yapıldı.

6 Mayıs'ta "Düzene karşı devrim" şiarı ile yapılacak eylem ve etkinliklere çağrı yapıldı.

Piknik öncesinde 1 Mayıs faaliyetleri kapsamında çok sayıda üniversiteye çağrı taşındı.

İstanbul Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa, İstanbul Teknik Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi'nde çağrı faaliyetleri yürütüldü. Belli merkezlerde yapılan ajitasyonlu çağrı çalışmasının yanı sıra afişler, stickerlar, Geleceğin Sesi bülteni ile 1 Mayıs'ta mücadeleyi yükseltme çağrısı yapıldı.

KIZIL BAYRAK / İSTANBUL

MEB eliyle çocuk emeği sömürüsü

Mesleki eğitim, AKP-MHP iktidarı için kazanç getiren sömürü alanlarından biri olarak değerlendiriliyor. Mesleki eğitim adı altında hem iş gücü eğitimi süreci masrafsız atlatılıyor hem de sermaye için kalifiye iş gücü yetiştiriliyor. Mesleki eğitimden elde edilen kar göz önünde bulundurulurken, sermayenin ihtiyaçları çerçevesinde şekillendiriliyor. Eğitim sistemini yapboza dönüştüren saray rejimi mesleki eğitim alanında da "at koşuturuyor". Asıl amacı kar ve rant olan sistem çocuk işçiliğinin önünü yasal olarak açmaya devam ediyor. Mesleki eğitim merkezleri ile çocukları eğitim süreçlerinden koparan sistem göstermelik düzenlemeler yapıyor. Bakanlık işini-gücünü bırakmış lise öğrencilerini mesleki eğitime ve mesleki eğitim merkezlerine yönlendirmekle iştiğal ediyor.

Bu alanda yeni bir hamleye hazırlanan MEB, liselerde devamsızlıktan kalan öğrencileri öğrenim yılı sonu beklenmeden mesleki eğitim merkezlerine aktarmaya hazırlanıyor. Bu geçişin önünü açan düzenleme Resmi Gazete'de yayımlandı. Bu düzenleme ile devamsızlıktan kalan öğrencilerin ucuz iş gücü ve çocuk işçi olarak sömürü çarklarına atılmasının önü açılıyor. Çocuk işçiliğinin yaygınlaştırılması için çalışan AKP-MHP rejimi kararıyla, MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete'nin dünkü sayısında yayımlanarak yürürlüğe girdi. Karara göre liselerde devamsızlık nedeniyle dersten bırakılan öğrencilere, kayıtlarını mesleki eğitim merkezi diploma programına aktarabilmelerinin önü açılıyor. Önünü açanlar, büyük ihtimalle zamanla bunu zorunlu hale de getirecekler. Düzenlemeye göre öğrencilere, istemeleri halinde bir sonraki eğitim ve öğretim yılında ayrıldıkları sınıf seviyesinden eğitimlerine devam etme "hakkı" veriliyor.

Öğrenim hakkı bulunmayanların ise açık öğretim lisesi, mesleki açık öğretim lisesi, açık öğretim imam hatip lisesi veya mesleki eğitim merkezine yönlendirilerek kayıtları yapılacak. İşsizliğin %20'lere ulaştığı koşullarda sorunu çözmek için kılını kıpırdatmayan saray rejimi, çocuk işçiliğini yaygınlaştıracak yönetmelikler hazırlamakla, yani kapitalistlerin karını arttıracak düzenlemelerle uğraşiyor.

1 Mayıs için

Yaşar Nezihe Bükülmez 1882 yılında İstanbul'da dünyaya gelir. Küçük yaşlardan ölümüne kadar zorlu yaşam koşullarıyla mücadele etmek zorunda kalır. Kendi çabasıyla çok sınırlı bir eğitim almasına rağmen okumaya büyük bir ilgi duyar ve şiirler kaleme alır.

1913'de ilk şiir kitabını yayımlar ve Kadınlar Dünyası dergisine düzenli olarak yazar.

1923 yılında Mürettepler Cemiyeti ile gazete sahipleri arasındaki anlaşmazlık üzerine işçiler greve gider. Bu greve destek vermek üzere Yaşar Nezihe, "Gazete sahiplerine" başlıklı bir şiir yazar.

Aydınlık'ta şiir yazması, Amele Cemiyeti'ne üye olması ve grevlere destek vermesi nedeniyle 1925 yılında komünistlik suçlamasıyla gözaltına alınır.

"İlk kadın işçi şair", "İlk sosyalist kadın şair" olarak anılan Yaşar Nezihe, 1971 yılında yaşamını yitirir.

Ey işçi...

**Bugün hür yaşamak hakkı seninken
Patronlar o hakkı senin almışlar elinden.
Sa'yınla edersin de "tufeyli"leri zengin
Kalbinde niçin yok ona karşı yine bir kin?
Rahat yaşıyor, işçi onun emrine münkâd;
Lakin seni fakr etmede gündün güne berbâd.
Zenginlere pay verme, yazıktır emeğinden.
Azm et de esaret bağı kopsun bileğinden.
Sen boynunu kaldır ki onun boynu bükülsün.
Bir parça da evlatlarının çehresi gülsün.**

Ey işçi...

**Mayıs birde bu birleşme gününde
Bişüphe bugün kalmadı bir mani önünde...
Baştanbaşa işte koca dünya hareketsiz;
Yıllarca bu birlikte devam eyleyiniz siz.
Patron da fakir işçilerin kadrini bilsin
Ta'zim ile, hürmetle sana başlar eğilsin.
Dün sen çalışırken bu cihan böyle değildi.
Bak fabrikalar uykuya dalmış gibi şimdi.
Herkes yaya kaldı, ne tren var, ne tramvay
Sen bunları hep kendin için şan-ü şeref say.
Birgün bırakınca işi halk şaşkına döndü
Ses kalmadı, her velvele bir mum gibi söndü.
Sayende saadetlere mazhar beşeriyet;
Sen olmasan etmezdi teali medeniyet
Boynundan esaret bağını parçala, kes, at!
Kuvvettedir hak, hakkını haksızlara anlat.**

Yaşar Nezihe Bükülmez

(Aydınlık, Bütün Dünya İşçileri Birleşiniz!,

Sayı:15, Mayıs 1339/1923)